

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ RADY PŘIDRUŽENÍ EU-MOLDAVSKÁ REPUBLIKA č. 1/2017

ze dne 4. srpna 2017

k programu přidružení EU-Moldavská republika [2017/1489]

RADA PŘIDRUŽENÍ EU-MOLDAVSKÁ REPUBLIKA,

s ohledem na Dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé⁽¹⁾ (dále jen „dohoda“) byla podepsána dne 27. června 2014 a vstoupila v platnost dne 1. července 2016.
- (2) s V souladu s čl. 436 odst. 1 dohody je Rada přidružení zmocněna k přijímání doporučení za účelem dosažení cílů dohody.
- (3) Podle čl. 453 odst. 1 dohody mají strany přijmout veškerá obecná nebo zvláštní opatření nutná k plnění závazků, které pro ně z dohody vyplývají, a zajistit plnění v ní stanovených cílů.
- (4) V rámci přezkumu evropské politiky sousedství byla navržena nová fáze spolupráce s partnery, která počítá s větším pocitem odpovědnosti na obou stranách.
- (5) Unie a Moldavská republika se rozhodly upevnit své partnerství tím, že schválí soubor priorit na období 2017–2019 s cílem podpořit a posílit odolnost a stabilitu Moldavské republiky a současně usilovat o užší politické přidružení a hlubší hospodářskou integraci.
- (6) Strany dohody se shodly na znění programu přidružení EU-Moldavská republika, který bude podporovat provádění dohody, přičemž se zaměří na spolupráci v oblasti společně určených sdílených zájmů,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Článek 1

Rada přidružení doporučuje, aby strany provedly program přidružení EU-Moldavská republika, jak je uveden v příloze.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 4.

Článek 2

Program přidružení EU-Moldavská republika, jak je uveden v příloze, nahrazuje program přidružení EU-Moldavská republika, který byl přijat dne 26. června 2014.

Článek 3

Toto doporučení nabývá účinku dnem přijetí.

V Kišiněvě dne 4. srpna 2017.

Za Radu přidružení
předseda
Pavel FILIP

PŘÍLOHA

PROGRAM PŘIDRUŽENÍ MEZI EVROPSKOU UNIÍ A MOLDAVSKOU REPUBLIKOU

Obsah

Program přidružení mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou	7
1. Zásady, nástroje a zdroje pro provádění programu přidružení	7
2. Priority programu přidružení	8
2.1 Klíčové priority	8
2.2 Politický dialog, řádná správa věcí veřejných a posilování institucí	10
i) Posílení stability, nezávislosti a účelnosti institucí zaručujících demokracii a právní stát v Moldavské republice	10
ii) Další reforma soudnictví, zejména zajištění nezávislosti, nestrannosti, profesionality a účinnosti soudnictví	13
iii) Zajištění dodržování lidských práv a základních svobod	14
Lidská práva a základní svobody	14
Svoboda projevu	15
Spolupráce s občanskou společností	15
Špatné zacházení a mučení	16
Práva dětí	16
Domácí násilí	16
Rovné zacházení	16
Práva odborů a základní pracovní normy	16
2.3 Zahraniční a bezpečnostní politika	17
Terorismus, nešíření zbraní hromadného ničení a nedovolený vývoz zbraní	17
Podněsterský konflikt	18
Mezinárodní trestní soud	18
2.4 Spolupráce v oblasti svobody, bezpečnosti a práva	18
Ochrana osobních údajů	19
Boj proti organizované trestné činnosti	19
Reforma policie	19
Policejní spolupráce a databáze	20
Boj s nedovolenými drogami	21
Obchodování s lidmi	21
Boj proti sexuálnímu zneužívání a sexuálnímu vykořisťování dětí	21
Boj proti kybernetické kriminalitě	21
Prevence korupce a střetu zájmů a boj proti nim	22
Boj proti praní peněz, financování terorismu a finanční trestné činnosti	23
Spolupráce v oblasti migrace, azylu a správy hranic	24
Právní spolupráce	25

2.5	Obchod a obchodní záležitosti (DCFTA)	26
	Obchod se zbožím	26
	Technické předpisy, normalizace a související infrastruktura	26
	Sanitární a fyto-sanitární opatření	27
	Cla a usnadnění obchodu	28
	Pravidla původu	28
	Usazení, obchod se službami a elektronický obchod	29
	Běžné platby a pohyb kapitálu	29
	Veřejné zakázky	29
	Práva duševního vlastnictví	30
	Hospodářská soutěž	30
	Transparentnost	31
	Obchod a udržitelný rozvoj	31
2.6	Hospodářský rozvoj a tržní příležitosti	31
	Právo obchodních společností, účetnictví a audity a správa a řízení obchodních společností	32
	Zaměstnanost, sociální politika a rovné příležitosti	32
	Ochrana spotřebitele	33
	Statistika	34
	Daně	34
	Finanční služby	35
	Politika v oblasti průmyslu a podnikání	36
	Těžba a suroviny	36
	Cestovní ruch	37
	Zemědělství a rozvoj venkova	37
	Informační společnost / Digitální ekonomika a společnost	37
	Veřejné zdraví	38
	Územní plánování a stavebnictví	38
	Regionální rozvoj	38
	Rybolov a námořní politika	39
2.7	Konektivita, energetická účinnost, opatření v oblasti klimatu, životní prostředí a civilní ochrana	39
	Energetika	39
	Doprava	41
	Životní prostředí	41
	Oblast klimatu	42
	Civilní ochrana	42
2.8	Mobilita a mezilidské kontakty	43
	Vzdělávání, odborná příprava a mládež	43
	Výzkum a inovace	44
	Kultura, audiovizuální politika a sdělovací prostředky	45
	Účast na práci agentur a na programech EU	45
2.9	Veřejné informační činnosti a zviditelnění	46

Program přidružení mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou

Dne 27. června 2014 podepsaly Evropská unie, její členské státy a Moldavská republika (dále jen „strany“) ambiciózní a inovativní dohodu o přidružení, která zahrnuje též prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu. Dohoda obsahuje závazná ustanovení založená na pravidlech a stanoví posílenou spolupráci; jde tudíž dále než tradiční dohody a týká se všech oblastí zájmu. Dohoda se prozatímne uplatňovala ode dne 1. září 2014 až do dokončení ratifikačního procesu, který umožnil její plné uplatňování ode dne 1. července 2016.

V zájmu přípravy a snazšího provádění dohody o přidružení se strany dne 26. června 2014 v Bruselu dohodly na programu přidružení, v rámci něhož byl vypracován seznam priorit pro společnou činnost na období 2014–2016.

Tento dokument obsahuje aktualizaci a nové zaměření programu přidružení na období 2014–2016 a stanoví nové priority společné činnosti na období 2017–2019, mimo jiné na základě závěrů Rady Evropské unie o Moldavské republice přijatých dne 15. února 2016. Rozlišují se krátkodobé priority (u nichž by mělo dojít k výraznému pokroku do konce roku 2017) a střednědobé priority (u nichž byl měl být výrazný pokrok dosažen v následujících dvou letech).

Skutečnost, že se program přidružení zaměřuje na omezený počet priorit, nemá vliv na rozsah nebo mandát stávajícího dialogu, který se v současné době vede v rámci dalších relevantních dohod a partnerství nebo v rámci vícestranné úrovně Východního partnerství.

Kromě toho vstoupila v dubnu roku 2014 v platnost pro občany Moldavské republiky, kteří jsou držiteli biometrického pasu, možnost cestovat do zemí schengenského prostoru bez víza. Je třeba trvale plnit cíle akčního plánu na uvolnění vízového režimu, aby se zajistila udržitelnost bezvízového styku, a přispělo se tak k mobilitě a mezilidským kontaktům mezi EU a Moldavskou republikou, jež patří mezi základní prvky politického přidružování a hospodářské integrace Moldavské republiky s Evropskou unií, které stanoví dohoda o přidružení.

1. Zásady, nástroje a zdroje pro provádění programu přidružení

Vodítkem při provádění programu přidružení budou tyto společné zásady:

- opatření prováděná v rámci programu přidružení by měla být uskutečňována v duchu obecných cílů politického přidružování a hospodářské integrace;
- priority programu přidružení odrážejí povinnost EU a Moldavské republiky plně provést ustanovení dohody o přidružení, jelikož tato dohoda již plně vstoupila v platnost;
- do provádění programu přidružení musí být zapojeny obě strany, které musí plně dodržovat zásady vlastní odpovědnosti, transparentnosti, povinnosti odpovídat se a začleňování;
- výsledky, jichž bude v rámci programu přidružení dosaženo, významně přispějí k plnění priorit pro rok 2020, které budou dohodnuty na bruselském summitu Východního partnerství;
- program přidružení se zaměřuje na dosažení hmatatelných, definovaných a udržitelných výsledků pomocí postupného provádění praktických opatření a zapojení občanské společnosti a dalších zúčastněných stran. Obě strany zejména zajistí, aby veškeré právní předpisy a strategické dokumenty vypracované v rámci programu přidružení byly připraveny během inkluzivního a fakticky podloženého procesu;
- strany uznávají význam podpory dohodnutých priorit zajištěním vhodných a dostatečných politických, technických a finančních prostředků;
- provádění programu přidružení bude předmětem monitorování, každoročního podávání zpráv a hodnocení. Dosažený pokrok bude přezkoumáván, mimo jiné na setkání bilaterálních struktur stanovených v dohodě o přidružení. Občanská společnost bude rovněž vyzvána, aby na program přidružení zaměřila své monitorovací činnosti;
- při provádění cílů a priorit uvedených v programu přidružení bude Evropská unie Moldavskou republiku podporovat. Za tímto účelem bude: nabízet všechny dostupné zdroje podpory EU; poskytovat odborné znalosti a poradenství; usnadňovat sdílení osvědčených postupů, know-how a informací; a podporovat budování kapacit a posilování institucí. Evropská unie bude rovněž povzbuzovat další partnery Moldavské republiky k podpoře a usilovat o její koordinaci. Na podporu provádění programu přidružení využije svých příslušných finančních nástrojů. Program přidružení však není dokumentem o finančním plánování a nenahrazuje finanční plánování prováděné stranami.

EU bude poskytovat podporu v souladu s obecnými prioritami pomoci ve prospěch Moldavské republiky, jak se uvádí v jednotném rámci pro podporu evropského nástroje sousedství a v mnohonárodních programech připravených pro Moldavskou republiku prostřednictvím evropského nástroje sousedství, a současně usilovat o zohlednění priorit v rámci programu přidružení. Může rovněž poskytovat pomoc z jiných nástrojů EU. Veškerá finanční pomoc bude poskytována v plném souladu s příslušnými prováděcími pravidly a postupy pro vnější pomoc EU. V souladu s těmito postupy bude poskytování veškeré pomoci EU Moldavské republice i nadále vázáno na přísné podmínky, jejichž plnění bude pravidelně monitorováno a hodnoceno. Je potřeba zavést nezbytné systémy včasného varování, aby byla omezena rizika.

Tento program přidružení se použije od okamžiku jeho přijetí do konce roku 2019. Na základě dohody Rady přidružení EU–Moldavská republika může být kdykoli změněn nebo aktualizován.

2. Priority programu přidružení

2.1 Klíčové priority

Z priorit uvedených v programu přidružení by se měla přednostně řešit tato reformní opatření:

V oblasti posilování institucí a řádné správy věcí veřejných:

1. Nezávislost soudnictví

Provést stávající právní předpisy týkající se spravedlnosti a donucovacích orgánů s cílem zajistit nezávislost, nestrannost, integritu, profesionalitu a efektivnost soudnictví, včetně státních zastupitelství, které by neměly být politicky ani jakýmkoli jiným nežádoucím způsobem ovlivňovány, a dále zajistit nulovou toleranci korupce a předcházet jakémukoli korupčnímu chování. Provést pravidla pro funkční imunitu v souladu s evropskými standardy a správnou praxí. Provést prostřednictvím nezávislého orgánu transparentní nábor soudců a státních zástupců na základě zásluh.

2. Prevence korupce, podvodu a střetu zájmů a boj proti nim

Provést zákon o profesní bezúhonnosti. Provést zákon, podle něž musí všichni příslušní úředníci předložit své majetkové přiznání a majetkové přiznání svých blízkých příbuzných a nahlásit možný střet zájmů v souvislosti s jejich vlastními zájmy nebo zájmy blízkých příbuzných, a zajistit účinné provádění postupu jeho prosazování. Přijmout právní předpisy v oblasti přiměřených odrazujících sankcí za trestné činy korupce a praní peněz. Provést novou strategii pro integritu a boj proti korupci s cílem účinně předcházet a snižovat korupci v souladu s hodnotami a standardy EU. Posilovat kapacity protikorupčních agentur a zlepšovat koordinaci a spolupráci mezi nimi. Zavést funkční právní rámec na ochranu oznamovatelů (whistleblowerů).

3. Vymáhání majetku a vyšetřování bankovních podvodů

Zřídit efektivní vnitrostátní službu pro vymáhání majetku. Sdílet hlavní výsledky probíhající druhé fáze vyšetřování organizace Kroll s EU za podmínek dohodnutých s touto organizací, aniž by tím bylo ohroženo další vyšetřování a vymáhání majetku. Důkladně a nestranně vyšetřit všechny případy podvodů, které v letech 2012–2014 poškodily bankovní systém Moldavské republiky, mimo jiné s cílem získat zpět zpronevěřené finanční prostředky a postavit odpovědné osoby před soud.

4. Reforma veřejné správy, včetně správy veřejných financí

Provést strategii pro reformu veřejné správy a související strategie vypracované v roce 2016 v konzultaci s OECD / iniciativou SIGMA a společenstvím dárců. Reorganizovat vládní instituce, správní orgány a státní podniky s cílem zvýšit jejich odpovědnost, účelnost a efektivnost. Přezkoumat systém vypracování politik a koordinace s cílem zlepšit inkluzivnost, soudržnost, efektivnost, předvídatelnost a transparentnost rozhodovacího procesu. Zlepšit kvalitu a dostupnost veřejných služeb. Zajistit profesionální veřejnou službu a moderní systém řízení lidských zdrojů. Zahájit územní reformu, jež by umožnila maximalizaci zdrojů, které jsou občanům k dispozici na místní úrovni. Stále více zapojovat občanskou společnost s cílem posílit v souvislosti s reformou veřejné správy a poskytováním veřejných služeb odpovědnost, transparentnost a vstřícnost.

Aktualizovat strategii správy veřejných financí Moldavské republiky na období 2013–2020. Pokračovat v reformě parlamentní kontroly a dohledu nad rozpočtem. Posílit transparentnost a odpovědnost politiky a správy veřejných financí a dohled nad nimi. Zlepšit správu věcí veřejných prostřednictvím rozpočtové omezitelnosti a kázně, posílených postupů odpovědnosti a lepšího řízení orientovaného na výsledek.

5. Základní svobody

Prosazovat svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků, mimo jiné přijetím nového zákona o audiovizí v souladu s doporučeními Rady Evropy, Evropské unie a OBSE s cílem uvést do souladu právní předpisy Moldavské republiky se směrnicí o audiovizuálních mediálních službách a naléhavě se zabývat koncentrací vlastnictví sdělovacích prostředků, monopolizací reklamního trhu a reformou státní vysílací organizace. Lépe definovat pravomoci a úkoly rady pro koordinaci audiovizuálního odvětví s cílem posílit její nezávislost.

Přijmout a provádět nový národní akční plán pro lidská práva se zaměřením na nejzranitelnější skupiny a koordinovat procesy plánování a tvorby rozpočtu, aby byl na jeho účinné provádění přidělen dostatek prostředků. Zajistit účinný výkon rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a vytvořit účinný mechanismus parlamentní kontroly nad tímto výkonem.

Věnovat zvláštní pozornost zajištění toho, aby se k rovnému zacházení a genderovým otázkám přistupovalo jako k průřezové prioritě.

6. Řešení podněsterského konfliktu

Vypracovat vizi mírového a udržitelného řešení podněsterského konfliktu založeného na svrchovanosti a územní celistvosti Moldavské republiky v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic a se zvláštním postavením Podněsterské oblasti, jež plně zaručí lidská, politická, hospodářská a sociální práva obyvatelstva a jež by rovněž podpořilo další spolupráci s Podněstřím. Pokračovat v konstruktivním dialogu týkajícím se situace ve středním (podněsterském) úseku hranice mezi Moldavskou republikou a Ukrajinou se všemi příslušnými stranami.

V oblasti hospodářského rozvoje a tržních příležitostí:

7. Zlepšení podnikatelského prostředí a investičního klimatu

Provést program reforem dohodnutý s Mezinárodním měnovým fondem (MMF) a uskutečňovat hospodářské, daňové a finanční politiky ve stejném duchu jako program reforem MMF. Zlepšit regulační rámec, operační prostředí pro malé a střední podniky a vymáhat zákony o hospodářské soutěži s cílem omezit monopolní chování. Provádět strategii rozvoje odvětví malých a středních podniků na období 2012–2020 a odpovídající akční plán v souladu s novými právními předpisy o malých a středních podnicích, revidovaným plánem Moldavské republiky pro konkurenceschopnost a s národní strategií pro přilákání investic a podporu vývozu na období 2016–2020. Posílit úlohu sdružení podniků a malých a středních podniků (včetně odvětvových sdružení) s cílem zlepšit dialog veřejného a soukromého sektoru. Zjednodušit systém inspektorátů a různých inspekčních subjektů s cílem zvýšit jejich efektivnost a zmenšit prostor pro korupci a zároveň posílit vymáhání práva a norem.

8. Zemědělství a rozvoj venkova

Provést obecný zákon o zásadách pro poskytování subvence v zemědělství a při rozvoji venkova, a zlepšit tak provádění politiky v této oblasti. Zvýšit konkurenceschopnost zemědělské produkce, zejména ve vybraných odvětvích s vysokou vývozní hodnotou. Zlepšit pracovní a životní podmínky ve venkovských oblastech. Zlepšit udržitelné využívání půdních a vodních zdrojů. Zlepšit služby, infrastrukturu a diverzifikaci hospodářské činnosti ve venkovských oblastech.

9. Reformy související s obchodem: technické předpisy, standardizace a související infrastruktura a usnadnění cel a obchodu

Posílit usnadnění obchodu a vzít coby referenční hodnotu ukazatele usnadnění obchodu OECD. v oblasti technických předpisů a norem posílit spolupráci s příslušnými organizacemi EU, jako je CEN, CENELEC, ETSI, EURAMET, EA, WELMEC. V úsilí o širší uplatňování nových předpisů v těchto oblastech a pochopení těchto předpisů veřejností mají zásadní význam veřejné konzultace v souvislosti s technickými předpisy a sanitárními a fytosanitárními opatřeními. Pokud jde o sanitární a fytosanitární opatření, získat akreditaci podle mezinárodních norem pro všechny laboratoře zapojené do úředních kontrol s cílem splnit sanitární a fytosanitární požadavky na vývoz a posílit bezpečnost potravin na vnitřním trhu Moldavské republiky.

Uvést právní předpisy Moldavské republiky do souladu s celním kodexem Evropské unie a jeho prováděcími předpisy a zlepšit výkonnost celní správy z hlediska profesní bezúhonnosti a transparentnosti. Uvést právní předpisy Moldavské republiky do souladu s cílem umožnit její přistoupení k Úmluvě o společném tranzitním režimu.

V oblasti konektivity, energetické účinnosti, životního prostředí a opatření v oblasti klimatu:

10. Energetická bezpečnost a energetická účinnost

Posílit nezávislost ANRE, včetně odpolitizování postupu pro jmenování a odvolávání ředitelů a nezávislého sestavování rozpočtu. Transparentním a inkluzivním způsobem přijmout nový energetický zákon. Provést všechna doporučení přezkumu ANRE, který provedl sekretariát Energetického společenství. Provést nové právní předpisy v oblasti elektřiny a zemního plynu realizací nezbytných opatření předepsaných zákonem a přijetím potřebného sekundárního práva. Plně dodržovat závazky a dohody Moldavské republiky, včetně těch, které byly stanoveny v rámci cílů finančních programů MMF. Pokračovat v přijímání opatření vedoucích k integraci trhu s energií Moldavské republiky s trhem EU. Sjednotit zákon o energetické účinnosti v budovách a zřídit vhodné podpůrné mechanismy pro opatření v oblasti energetické účinnosti jak ve veřejných budovách, tak domácnostech. Na základě právních předpisů v oblasti podpory využívání energie z obnovitelných zdrojů vypracovat režimy podpory, administrativní pravidla a další opatření potřebná pro rozsáhlejší využívání obnovitelných zdrojů energie.

11. Doprava

Provést reformu a program restrukturalizace odvětví železniční dopravy. Zintenzivnit úsilí o provádění právních předpisů EU v oblasti letectví s cílem plně využít výhod dohody o společném leteckém prostoru mezi EU a Moldavskou republikou. Vytvořit volnou a spravedlivou hospodářskou soutěž v odvětví letectví, zejména zahrnout do koncese na provozování letiště v Kišiněvě doložky o nediskriminačním přístupu k tomuto letišti a obnovit účinnou hospodářskou soutěž v odvětví pozemního odbavení. Rozvíjet hospodářsky významné infrastruktury, mimo jiné dalším prováděním projektů zaměřených na rozvoj rozšířené indikativní sítě TEN-T.

12. Životní prostředí a oblast klimatu

Zajistit pokračování správních reforem a vybudování náležité správní kapacity pro provádění kapitoly o životním prostředí a kapitoly o opatřeních v oblasti klimatu dohody o přidružení. Pokročit při sbližování s *acquis* v oblasti životního prostředí přijetím hlavního právního rámce v tomto odvětví, konkrétně práva v oblasti ochrany ovzduší, nakládání s chemickými látkami a průmyslových emisí (integrována prevence a omezování znečištění). Provádět právo v oblasti strategického posuzování vlivů na životní prostředí a nakládání s odpady.

V oblasti mobility a mezilidských kontaktů:

13. Vzdělávání, odborná příprava a mládež

Posílit provádění nového školského zákona na všech úrovních vzdělávání. Zvýšit správní kapacitu ministerstva školství a podřízených subjektů. Provést reformu odborného vzdělávání a přípravy v souladu s cíli rozvojové strategie a akčního plánu v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (2013–2020) za účelem naplnění potřeb trhu práce. Přijmout právní rámec pro odvětvové výbory. Podporovat zapojení příslušných zúčastněných stran (včetně podniků a sociálních partnerů) do všech forem celoživotního učení pro trvalý profesní rozvoj s cílem přiblížit jejich kapacity potřebám trhu práce. Provést národní strategii rozvoje odvětví mládeže.

2.2 Politický dialog, řádná správa věcí veřejných a posilování institucí

Politický dialog a spolupráce v oblasti reforem, které mají být provedeny v rámci tohoto programu přidružení, usiluje o posilování dodržování demokratických zásad, právního státu a řádné správy věcí veřejných, lidských práv a základních svobod, včetně práv příslušníků menšin, jak jsou zakotveny v základních úmluvách OSN a Rady Evropy a v souvisejících protokolech. Je třeba zachovat konzistentnost s akčním plánem Rady Evropy, který se bude používat při provádění tohoto programu přidružení.

- i) Posílení stability, nezávislosti a účelnosti institucí zaručujících demokracii a právní stát v Moldavské republice, včetně komplexní reformy veřejné správy a reformy správy veřejných financí

Krátkodobé priority

- přijmout a provádět revidované pravomoci ústavního soudu a postupy jmenování jeho členů v úzké spolupráci s Benátskou komisí Rady Evropy;

- řešit veškeré nedostatky zjištěné Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě / Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva (OBSE/ODIHR), národní pozorovatelskou misí občanské společnosti a ústředními veřejnými orgány v posledních volbách, včetně potřeby zajistit transparentní financování kampaně, nezávislé a nezaujaté zpravodajství hromadných sdělovacích prostředků a hlasování diaspory;
- posoudit možnost přímého financování činnosti politických stran, volebních kampaní / volebních kandidátů občany Moldavské republiky z příjmů získaných mimo předmětnou zemi a současně zabránit cizím státním příslušníkům, osobám a státům, aby se přímo či nepřímo vměšovali do politické činnosti v Moldavské republice;
- zavést funkční právní rámec na ochranu oznamovatelů (whistleblowerů);
- v souladu s vnitrostátní strategií decentralizace a strategií pro reformu veřejné správy provést reformu územní struktury země snížením počtu místních orgánů;
- provést strategii pro reformu veřejné správy a související strategie vypracované v roce 2016 v konzultaci s OECD / iniciativou SIGMA a společenstvím dárců;
- posílit mechanismy a kapacity koordinace, monitorování a podávání zpráv na politické i administrativní úrovni;
- odhadnout náklady na akční plán pro reformu veřejné správy na období 2016–2018;
- dosáhnout vyrovnaného rozpočtu v souladu s dohodou s MMF, který bude disponovat dostatečnými finančními zdroji na provedení plánovaných reforem;
- reformovat státní kancléřství;
- vyjasnit funkce, úkoly a povinnosti hlavních orgánů a vypracovat jednotné, písemné a sladěné postupy a metodiky pro inkluzivní a fakticky podložený rozvoj a koordinaci politiky;
- připravit přezkum právního rámce veřejné služby s cílem změnit jej tak, aby se vztahoval na všechny orgány vykonávající typické úkoly veřejné správy, a zajistit, aby k náboru, povyšování a odvolávání docházelo na základě výsledků;
- konsolidovat úlohu státních tajemníků coby nejvýše postavených státních úředníků na každém příslušném ministerstvu s cílem přispět k profesionalizaci a odpolitizování veřejné služby;
- zvětšit rozsah sběru údajů pro registr zaměstnanců, včetně údajů o platech, a postupně rozšířit jeho používání na všechny státní orgány;
- reorganizovat vládní instituce s cílem dosáhnout větší odpovědnosti, účelnosti a efektivnosti, včetně přezkumu nákladové efektivnosti a účelnosti státních podniků vykonávajících správní funkce;
- důsledně provést právní předpisy týkající se transparentnosti rozhodování;
- změnit zákon o přístupu k informacím s cílem zlepšit jeho provádění a stanovit potřebné postupy pro monitorování jeho provádění;
- vypracovat obecný zákon o správních postupech s cílem prosadit zásady řádné správy a postupně s tímto novým zákonem harmonizovat zvláštní správní postupy;
- zahájit územní reformu, jež by umožnila maximalizaci zdrojů, které jsou občanům k dispozici na místní úrovni;
- aktualizovat strategii správy veřejných financí Moldavské republiky na období 2013–2020;
- přijmout novou strategii vnitřní finanční kontroly ve veřejné správě;
- pokračovat v reformě parlamentní kontroly a dohledu nad rozpočtem; posílit transparentnost a odpovědnost politiky a správy veřejných financí a dohled nad nimi;
- přijmout nový návrh zákona o fungování účetního dvora zajišťující nezávislost a účinnost veřejného externího auditu.

Střednědobé priority

- ve spolupráci s Radou Evropy prozkoumat potřebné kroky pro posílení institucionálního rámce s cílem podpořit dlouhodobou odolnost Moldavské republiky;
- zlepšit výměnu informací mezi vládou a parlamentem;
- posílit dohled parlamentu nad prováděním reforem a právních předpisů;
- zajistit demokratický průběh prezidentských, parlamentních a místních voleb v souladu s evropskými standardy;
- posoudit možnost přezkoumat státní financování politických stran na základě mezinárodních osvědčených postupů za účelem uvážení výsledků prezidentských voleb;
- v souladu s mezinárodními osvědčenými postupy a expertizou Benátské komise přezkoumat strop stanovený pro dary fyzických a právnických osob politickým stranám;
- provádět strategii decentralizace v souladu s Evropskou chartou místní samosprávy Rady Evropy (řada smluv Rady Evropy č. 122);
- v souladu s doporučeními OBSE/ODIHR přezkoumat mechanismy registrace voličů s cílem zajistit přesnost údajů;
- vypracovat a provádět modul, jehož cílem bude finanční kontrola v automatickém informačním systému se zaměřením na volby, a regulační rámec, který zautomatizuje postupy hlášení, sběru a analýzy finančních zpráv politických stran a volebních kandidátů alepší přístup veřejnosti k těmto informacím. Zavést účinné sankce v případě porušení předpisů a zajistit, aby důkazní břemeno ohledně původu finančních prostředků nesly samotné strany. Zavést možnost konfiskace aktiv nejasného původu;
- zavést účinné mechanismy pro řízení a koordinaci toků pomoci v souladu s potřebami vlády;
- pokračovat v reformě veřejné správy v souladu se zásadami veřejné správy (na centrální i místní úrovni, jakož i v územní reformě), v konzultaci s občanskou společností a při jejím stále větším zapojení s cílem vybudovat odpovědnou, efektivní, transparentní a profesionální veřejnou službu opírající se o zásluhy a fakta s vlastním etickým kodexem, která nebude vystavena politickému tlaku;
- v souladu se strategií reformy veřejné správy optimalizovat veřejnou správu na vnitrostátní a místní úrovni;
- pravidelně využívat posouzení dopadů ex-ante; zajistit, aby náklady na reformy byly systematicky odhadovány, a zřídit mezirezortní fóra pro řešení konfliktů na úrovni vysokých úředníků i na politické úrovni;
- zavést transparentní a více konkurenceschopný platový systém pro státní zaměstnance s cílem přilákat a udržet si talentované zaměstnance;
- poskytovat občanům snadno přístupné informace o jejich právech na řádnou správu, přístup k informacím, správní soudnictví a právo požadovat náhradu škody, aby občané věděli, kde a jak si mohou stěžovat. V souvislosti s žádostmi a stížnostmi občanů zajistit účinná a konkrétní následná opatření;
- zajistit institucionální a organizační zlepšení potřebná pro posílení parlamentního dohledu, včetně modalit spolupráce s veřejnými externími audity;
- posílit schopnost ministerstva financí plnit svoji úlohu ústředního fiskálního orgánu a zajistit fiskální udržitelnost;
- dále zlepšovat správu veřejných financí a účinně provádět aktualizovanou strategii správy veřejných financí;
- zřídit průběžný víceletý program veřejných investic vedený ministerstvem financí s cílem zabezpečit prioritní investice na vnitrostátní úrovni ve víceletém rozpočtovém rámci;
- zajistit institucionální a organizační zlepšení potřebná pro posílení vnějšího dohledu, včetně dalšího rozvoje funkce externího auditu účetního dvora Moldavské republiky v souladu se standardy Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí a způsobů spolupráce mezi parlamentem a veřejným externím auditem;

- v příslušných případech provádět disciplinární řízení a účinně aplikovat sankce;
 - postupně reformovat účetní standardy pro veřejný sektor a vnější předkládání informací.
- ii) *Další reforma soudnictví, zejména zajištění nezávislosti, nestrannosti, profesionality a účinnosti soudnictví, včetně státních zastupitelství, které by nemělo být politicky ani jakýmkoli jiným nežádoucím způsobem ovlivňováno. Některé prvky komplexní reformy soudnictví si mohou vyžádat ústavní změny:*

Krátkodobé priority

- provést stávající právní předpisy týkající se soudců, státních zástupců, právníků a jiných právních odborníků s cílem zajistit nulovou toleranci vůči korupci a předcházet všem typům korupčního jednání;
- zajistit nábor soudců a státních zástupců nezávislým orgánem za použití transparentních a objektivních kritérií založených na zásluhách a prostřednictvím spravedlivých výběrových řízení, včetně povinných písemných zkoušek a národní rezervy volných pracovních míst, v souladu s evropskými standardy;
- zajistit povyšování soudců a státních zástupců, mimo jiné na vrchní státní zástupce a na vrchních soudech, nezávislým orgánem za použití transparentních a objektivních kritérií založených na zásluhách a prostřednictvím spravedlivých výběrových řízení v souladu s evropskými standardy;
- zajistit účinné provádění záruk nezávislosti soudců;
- zajistit účinné provádění disciplinárních pravidel a etických kodexů, včetně procesních záruk pro soudce a státní zástupce a nezávislosti soudní inspekce na Vrchní radě soudců, a zajistit, aby mechanismy pro podávání stížností byly přístupné veřejnosti;
- provést pravidla pro funkční imunitu v souladu se správnou praxí a za plného dodržování evropských standardů;
- provést legislativní balíček o profesní bezúhonnosti v soudnictví;
- zlepšit transparentnost a efektivnost rozhodovacího postupu ve Vrchní radě soudců;
- posílit nezávislost Vrchní rady státních zástupců v souladu s ustanoveními zákona o státním zastupitelství ze dne 25. února 2016 a důrazně pokračovat v provádění komplexní reformy státního zastupitelství, včetně provedení nových právních předpisů;
- zajistit spravedlivý proces, přístup ke spravedlnosti a procesním právům v trestních řízeních v souladu se závazky Moldavské republiky v rámci Evropské úmluvy o lidských právech, judikatury Soudního dvora a dalších příslušných úmluv Rady Evropy zavedením:
 - = právních předpisů a opatření zaměřených na zaručení procesních práv podezřelých a obžalovaných osob v trestních řízeních;
 - = právních předpisů, opatření a zdrojů zaměřených na zaručení práv obětí trestných činů na přístup ke spravedlnosti, ochranu, podporu a náhradu škody, včetně v rámci systému trestního soudnictví;
- posílit provádění právní pomoci a mechanismů alternativního řešení sporů;
- zajistit fungování účinného elektronického systému správy soudních případů se spolehlivým nahodilým přidělováním případů a soudní statistikou.

Střednědobé priority

- zajistit nezávislost institucí v soudnictví, aby nepodléhaly žádnému politickému ani jinému tlaku ze strany státní správy, vlády nebo parlamentu;

- zajistit plnou nezávislost všech státních zástupců a omezit úlohu dohledu státního zastupitelství v souladu s novým zákonem o státním zastupitelství;
- zajistit, aby Státní ústav pro spravedlnost poskytoval počáteční a další odbornou přípravu na základě zjištěných potřeb;
- prokázat, že byla zavedena opatření na posílení profesní bezúhonnosti a odpovědnosti soudnictví, jako je prověřování a odsouzení osob za trestné činy související s korupcí;
- usilovat o zlepšení vnímání nezávislosti, profesní bezúhonnosti, transparentnosti a odpovědnosti soudní moci ze strany veřejnosti;
- dosáhnout pokroku v komplexní reformě státního zastupitelství, včetně státních zástupců specializovaných na organizovanou trestnou činnost a korupci;
- dosáhnout pokroku v provádění zákona o optimalizaci struktury soudnictví v souladu s akčním plánem schváleným rozhodnutím parlamentu č. 21 ze dne 3. března 2017;
- zlepšit přístup ke spravedlnosti, zejména pro ženy a zranitelné skupiny;
- usilovat o výrazné zkrácení doby řízení v občanských a trestních věcech;
- usilovat o zvýšení podílu vyřešených případů.

iii) *Zajistit dodržování lidských práv a základních svobod* pomocí komplexní spolupráce v oblasti ochrany lidských práv a základních svobod. Tato spolupráce bude zahrnovat činnost v následujících oblastech:

Lidská práva a základní svobody

Krátkodobé priority

- dokončit a následně provádět nový národní akční plán pro lidská práva se zaměřením na nejzranitelnější skupiny a koordinovat procesy plánování a tvorby rozpočtu, aby byl na jeho účinné provádění přidělen dostatek prostředků;
- zřídit Národní radu a sekretariát, které budou vypracovávat a monitorovat nový národní akční plán pro lidská práva a podávat o něm zprávy;
- zajistit účinný výkon rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a vytvořit účinný mechanismus parlamentní kontroly nad tímto výkonem;
- zahájit provádění strategie konsolidace vztahů mezi etniky na období 2017–2027 a přijmout příslušný akční plán;
- pokročit s pilotním prováděním Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v sedmi oblastech v rámci úsilí Moldavské republiky o její ratifikaci;
- dokončit reformu úřadu ombudsmana zlepšením zákona č. 52 o ombudsmanovi ze dne 3. dubna 2014 v souladu s doporučeními Benátské komise a finančním ustanovením podle pařížských zásad;
- zajistit fungování národního preventivního mechanismu proti mučení v souladu s čl. 18 odst. 3 Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání;
- ratifikovat protokol č. 12 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod;
- přijmout a provést změny právních předpisů v oblasti trestných činů z nenávisti v zájmu jejich harmonizace s evropskými standardy. Zvýšit úsilí o vyšetřování nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti a náležitou reakci na ně a zajistit pro oběti účinný přístup ke spravedlnosti.

Střednědobé priority

- zajistit provádění právních předpisů proti diskriminaci z jakýchkoli důvodů, včetně zákona o zajištění rovnosti, a posílit kapacitu Rady pro prevenci a odstranění diskriminace („Rada pro rovnost“);
- zvážit doporučení učiněná strukturami a odborníky Rady Evropy ohledně souladu s Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin, a provádět je po dohodě s těmito strukturami a odborníky. V této souvislosti věnovat pozornost zajištění práv příslušníků národnostních menšin, mimo jiné prostřednictvím dialogu a konzultací s nimi, a přitom rovněž zohlednit příslušná stanoviska Benátské komise Rady Evropy;
- posílit provádění právních předpisů o přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením. zvýšit přístupnost veřejných budov, dopravy a informací pro osoby se zdravotním postižením;
- zajistit účinné provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, včetně článku 12 (Rovnost před zákonem) a článku 14 (Svoboda a osobní bezpečnost);
- podepsat Opční protokol k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením;
- pokračovat v deinstitucionalizaci péče o děti;
- zachovat účinné předsoudní a mimosoudní mechanismy pro řešení sporů v oblasti lidských práv a základních svobod;
- nadále umožňovat přístup k informacím o právech občanů a odpovídajících právních řešeních;
- uplatňovat účinná opatření s cílem zabránit neodůvodněným zadržením a nezákonným odposlechům a současně zohlednit skutečnost, že pro zajištění řádného vyšetřování korupce nebo jiných druhů trestných činů může být nutná přiměřená míra narušení soukromí;
- prosazovat lidská práva a boj proti diskriminaci v oblasti soudnictví, vymáhání práva a správy a zvyšovat o nich povědomí;
- provést zákon z roku 1994 o zvláštním autonomním postavení Gagauzsko na základě doporučení Benátské komise z roku 2002 a OBSE z roku 2013;
- zaručit procesní práva osob zadržovaných policií a národním protikorupčním střediskem nebo osob ve vyšetřovací vazbě.

Svoboda projevuKrátkodobé priority

- nadále se snažit zajišťovat svobodu projevu a nezávislost sdělovacích prostředků v souladu s doporučeními Rady Evropy, Evropské unie a OBSE;
- vypracovat a přijmout strategii rozvoje sdělovacích prostředků v souladu s evropskými postupy;
- zahájit pravidelný dialog za účelem výměny osvědčených postupů v oblasti svobody a plurality sdělovacích prostředků, dekriminalizace pomluvy, ochrany novinářských zdrojů a kulturní rozmanitosti ve sdělovacích prostředcích;
- přijmout nový audiovizuální zákon, který bude plně v souladu s doporučeními OBSE a Rady Evropy a bude vycházet z návrhu z roku 2011;
- vytvořit podmínky pro úplnou nezávislost subjektů zajišťujících veřejnoprávní vysílání.

Spolupráce s občanskou společnostíKrátkodobé priority

- zapojit organizace občanské společnosti, včetně zástupců organizací zaměstnavatelů a odborů, do sběru údajů a monitorování politik;
- přijmout strategii rozvoje občanské společnosti na období 2017–2020 a zajistit její provádění.

Střednědobé priority

- přijmout nový zákon o nevládních organizacích v souladu s mezinárodními standardy, který povede mimo jiné ke zlepšení právního rámce pro efektivní účast občanské společnosti na rozhodovacím procesu;
- posílit rámec účasti občanské společnosti na rozvoji a monitorování provádění veřejných politik, mimo jiné změnou právních předpisů o transparentním rozhodování;
- prosazovat a posilovat finanční udržitelnost občanské společnosti a uvážit zavedení sociálních dohod, rozšíření veřejných grantových programů a zjednodušení právního rámce ohledně darů;
- rozvíjet aktivní občanskou a dobrovolnickou angažovanost.

*Špatné zacházení a mučení*Krátkodobé priority

- Účinně řešit všechny oznámené případy špatného zacházení se zadržovanými osobami ze strany příslušníků donucovacích orgánů, zejména ve vyšetřovací vazbě.

Střednědobé priority

- zavést komplexní politický rámec pro prevenci beztrestnosti a boj proti ní na základě pokynů k vymýcení beztrestnosti v případech vážného porušování lidských práv (Rada Evropy, 2011);
- zajistit účinné vyšetřování mučení a špatného zacházení a související sankce.

*Práva dětí*Střednědobé priority

- Provádět akční plán na období 2016–2020 týkající se strategie ochrany dětí na období 2014–2020.

*Domácí násilí*Krátkodobé priority

- Zajistit provádění stávajícího legislativního a politického rámce pro boj proti domácímu násilí.

Střednědobé priority

- Ratifikovat Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

*Rovné zacházení*Střednědobé priority

- zajistit harmonizaci s evropskými standardy, pokud jde o zdravotní a bezpečnostní předpisy, pravidla pro mateřskou dovolenou a pravidla pro sladění rodičovských a pracovních povinností;
- podporovat účast žen na rozhodování, veřejném a politickém životě a na podnikání a vykonávat cílené činnosti na zajištění rovné účasti a zastoupení mužů a žen v těchto oblastech.

*Práva odborů a základní pracovní normy*Střednědobé priority

- nadále se snažit zajišťovat, aby práva odborů a základní pracovní normy byly dodržovány v souladu s evropskými normami a úmluvami Mezinárodní organizace práce (ILO);
- pokročit při zajišťování rovnosti žen a mužů na trhu práce se zvláštním zaměřením na zaměstnanost žen;
- provést právní předpisy pro boj proti dětské práci.

2.3 Zahraniční a bezpečnostní politika

Dialog a spolupráce v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) má za cíl postupnou konvergenci, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP). Zaměří se zejména na předcházení konfliktům a otázky řešení krizí, regionální stabilitu, odzbrojení, nešíření zbraní, kontrolu zbraní a kontrolu vývozu. Spolupráce v této oblasti bude založena na společných hodnotách a společných zájmech a bude usilovat o větší harmonizaci politik a jejich větší účinnost při využití dvoustranných, mezinárodních a regionálních fór. Bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- podepsat dohodu mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou o bezpečnostních postupech pro výměnu utajovaných informací.

Střednědobé priority

- nadále podporovat mírové řešení konfliktů a mezinárodní stabilitu a bezpečnost na základě účinného multilaterálního;
- rozvíjet spolupráci v oblasti sankcí EU;
- podporovat dodržování zásad svrchovanosti a územní celistvosti, nedotknutelnosti hranic a nezávislosti, jak jsou stanoveny v Chartě OSN a v Helsinském závěrečném aktu OBSE;
- posílit praktickou spolupráci při předcházení konfliktům a řešení krizí usnadněním účasti Moldavské republiky na civilních či vojenských operacích pro řešení krizí pod vedením EU a poskytovat konzultace a odbornou přípravu v oblasti SBOP (na základě rámcové dohody o účasti, která je v platnosti od 1. července 2013, a mnohostranného rámce panelu Východního partnerství pro otázky SBOP).

Terorismus, nešíření zbraní hromadného ničení a nedovolený vývoz zbraní

Krátkodobé priority

- vyměňovat si informace o teroristických organizacích, skupinách, jejich činnostech a jejich podpůrných sítích v souladu s mezinárodním právem a právními předpisy stran, mimo jiné prostřednictvím dohody o operační a strategické spolupráci mezi Moldavskou republikou a Europolem, jakož i dohody o spolupráci mezi Moldavskou republikou a Eurojustem;
- zajistit, aby zákon o boji proti terorismu byl založen na lidských právech a byl přezkoumán Benátskou komisí;
- spolupracovat v oblasti celních kontrol založených na analýze rizika k zajištění bezpečnosti zboží dováženého, vyváženého a zboží v tranzitu;
- spolupracovat při prevenci terorismu;
- přijmout komplexní strategii boje proti šíření zbraní hromadného ničení a chemických, biologických, radiologických a jaderných zbraní a související národní akční plán.

Střednědobé priority

- spolupracovat s cílem prohloubit mezinárodní konsensus o boji proti terorismu na základě lidských práv, včetně právní definice teroristických činů;
- pokračovat ve zlepšování legislativního a regulačního vnitrostátního rámce v oblasti boje proti terorismu, zejména při plném dodržování zásad právního státu, mezinárodního práva v oblasti lidských práv, uprchlického a humanitárního práva a v plném souladu s příslušnými úmluvami OSN a Rady Evropy, jako je Úmluva Rady Evropy z roku 2005 o předcházení terorismu (CETS 196) a její dodatkový protokol a Úmluva Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu a o financování terorismu (CETS 198);
- klást větší důraz na pochopení hnacích sil radikalizace a faktorů vedoucích k násilnému extremismu a na boj proti nim;
- prozkoumat možnosti spolupráce, mimo jiné pokud jde o budování kapacit, v oblasti bezpečnosti letectví (včetně bezpečnosti letišť) a ochrany měkkých cílů;

- rozvíjet způsoby spolupráce v boji proti obchodování se zbraněmi a při ničení zásob;
- rozvíjet způsoby spolupráce a výměny informací o odhalování a sledování nedovolených zbraní;
- spolupracovat při boji proti šíření zbraní hromadného ničení a souvisejících materiálů, jakož i jejich nosičů, prostřednictvím úplného dodržování a vnitrostátního provedení stávajících závazků stran v rámci mezinárodních smluv a dohod o odzbrojení a nešíření zbraní hromadného ničení a dalších příslušných mezinárodních závazků, a přispívat k tomuto boji;
- vytvořit účinný systém vnitrostátních kontrol vývozu a tranzitu zboží souvisejícího se zbraněmi hromadného ničení, včetně kontroly koncového použití technologií dvojího použití, pokud jde o zbraně hromadného ničení, který bude obsahovat účinné postihy za porušení kontrol vývozu;
- řešit nezákonný obchod s ručními palnými a lehkými zbraněmi, včetně střeliva do nich, podle stávajících mezinárodních dohod a rezolucí Rady bezpečnosti OSN a závazků v rámci jiných mezinárodních nástrojů platných v této oblasti;
- nadále spolupracovat v oblasti kontroly vývozu konvenčních zbraní na základě společného postoje EU týkajícího se kontroly vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu.

Podněsterský konflikt

Střednědobé priority

- zachovat fungování všech stávajících platform pro dialog a formátů vyjednávání s cílem nalézt proveditelná řešení problémů, jimž čelí občané na obou březích Dněstru, a komplexně a mírově vyřešit podněsterský konflikt na základě svrchovanosti a územní celistvosti Moldavské republiky v rámci jeho mezinárodně uznávaných hranic se zvláštním právním postavením Podněstří;
- rozvinout vizi řešení podněsterského konfliktu, která bude základem pro jednání s Podněstřím;
- zachovat účinnou spolupráci mezi EU a Moldavskou republikou na urovnání podněsterského konfliktu a podporovat opatření pro budování vzájemné důvěry v rámci dohodnutých formátů, včetně konzultací o uspořádání po urovnání sporu;
- posílit dialog s cílem vysvětlit výhody dohody o přidružení a zajistit její použitelnost na celém území Moldavské republiky a zároveň přijmout opatření k legalizaci činnosti hospodářských subjektů z levého břehu Dněstru;
- pokračovat v konstruktivním dialogu se všemi příslušnými stranami týkajícím se situace ve středním (podněsterském) úseku hranice mezi Moldavskou republikou a Ukrajinou;
- rozvinout platformy pro dialog mezi zástupci občanské společnosti a sdělovacích prostředků z pravého a levého břehu Dněstru.

Mezinárodní trestní soud

Krátkodobé priority

- Provádět Římský statut Mezinárodního trestního soudu a související nástroje, a to s náležitým ohledem na zachování jeho integrity.

2.4 Spolupráce v oblasti svobody, bezpečnosti a práva

Od Moldavské republiky se očekává, že bude trvale plnit požadavky stanovené ve čtyřech blocích akčního plánu na uvolnění vízového režimu ze dne 16. prosince 2010. Účinné a udržitelné provádění všech kritérií obsažených v akčním plánu, včetně těch, které jsou vedeny v bloku 3 (Veřejný pořádek a bezpečnost), je pro zachování bezvízového režimu s EU zásadní. V souladu s revidovaným mechanismem pro pozastavení zrušení vízové povinnosti ⁽¹⁾ může být bezvízový styk v případech, kdy není dodržováno jedno nebo více kritérií, pozastaven. V případě odůvodněných obav ohledně plnění konkrétních kritérií akčního plánu poskytne Moldavská republika Evropské unii na požádání příslušné informace.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/371 ze dne 1. března 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 61, 8.3.2017, s. 1).

Strany kromě toho berou na vědomí doporučení, která vyplynula ze vzájemných hodnocení uspořádaných v letech 2015 a 2016 zaměřených na posouzení oblasti spravedlnosti, boje proti korupci a boje proti praní peněz v Moldavské republice. Moldavská republika se v této souvislosti zavazuje uvedená doporučení používat spolu s dalšími doporučeními EU a mezinárodních organizací k vypracování politického dokumentu pro období po roce 2016 v oblasti boje proti korupci a politických dokumentů pro období po roce 2017 v oblasti boje proti praní peněz.

Strany budou dále spolupracovat v těchto oblastech:

Ochrana osobních údajů

Střednědobé priority

- pokračovat v harmonizaci vnitrostátního právního rámce v oblasti ochrany osobních údajů s právem EU se zvláštním zaměřením na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ⁽¹⁾ a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ⁽²⁾;
- pokračovat v provádění právního rámce pro ochranu osobních údajů ve všech odvětvích s cílem zajistit vysokou úroveň ochrany údajů v souladu s evropskými nástroji a normami;
- dále posilovat budování kapacit národního střediska pro ochranu osobních údajů.

Boj proti organizované trestné činnosti

Krátkodobé priority

- definovat a jasně rozdělit kompetence a pravomoci policie, které mají být zavedeny za účelem shromažďování zpravodajských informací a sběru a využívání (forenzních) důkazů;
- vytvořit a účinně posilovat systém finančních vyšetřování zaměřený na vyhledávání, zajištění a konfiskaci výnosů z organizované trestné činnosti;
- každoročně zveřejňovat zprávu o činnosti vypracovanou zvláštním státním zástupcem pověřeným bojem proti organizované trestné činnosti.

Střednědobé priority

- dále provádět a posilovat na celém území koncept policejní práce založené na zpravodajských informacích, který vyžaduje kvalitně vypracovaný systém analýzy rizik a hrozeb a jejich řízení (metodika Europolu uplatňovaná v souvislosti s jeho posuzováním hrozeb závažné a organizované trestné činnosti);
- jasně popsat nástroje (včetně zvláštních prostředků pro vyšetřování, má-li jich být použito) a podmínky, za nichž je lze použít při vyšetřování.

Reforma policie

Krátkodobé priority

- dokončit zřízení odpovědné, spolehlivé a účinné policejní organizace, integrované do ministerstva vnitra. Politické vedení ministerstva se omezí na stanovování strategických priorit policejních sil a širokých politik. Pokud jde o operativní činnost policejních sil, neexistuje právo příkazu ani zákazu;
- zavést policejní službu veřejnosti a zajistit, aby občané mohli jednoduše kontaktovat policii za účelem sdělení informací;
- posílit odpovědnost a zajistit, aby nedocházelo k nepřijatelnému ovlivňování policie.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

Střednědobé priority

- provést strategii pro veřejný pořádek a bezpečnost včetně aspektů veřejného pořádku a řízení velkého množství lidí;
- pokračovat v provádění strategie pro rozvoj policie na období 2016–2020 se zvláštním zaměřením na modernizaci a) řízení lidských zdrojů, b) technik řízení a c) operativních schopností policejních sil (dodržování základních lidských práv ve styku s osobami zadržovanými policií; rozvoj účinných vztahů s širokou veřejností; aktualizace prostředí IKT; posílení kapacit pro vyšetřování na místě trestného činu a další propracování protikorupční strategie);
- přijmout strategii pro rozvoj četnictva a zajistit pokrok při jejím provádění;
- zřídit účinný systém na ochranu svědků (zvláštní jednotku) a nabídnout svědkům nezbytné záruky s cílem ochránit je před zavražďováním a fyzickými hrozbami;
- podporovat v rámci ministerstva vnitra a policie kulturu profesní bezúhonnosti a morálních hodnot Vytvořit pravidla a normy chování, které budou bránit a účinně postihovat protiprávní jednání policie. Vytvořit nástroje na posouzení efektivnosti a účelnosti policejní činnosti;
- zřídit společné středisko pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva s cílem zajistit adekvátní základní a specializovanou profesní přípravu na pracovišti, v případě potřeby včetně vysoce specializované odborné přípravy. Na základě pracovního ujednání mezi Moldavskou republikou a Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) z roku 2012 si společné středisko pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva vybuduje s agenturou CEPOL úzký operační vztah;
- zlepšit vazební podmínky v rámci policie;
- na základě osvědčených postupů EU zajistit, aby existoval nezávislý policejní monitorovací mechanismus, který bude monitorovat celkové fungování policie a způsob výkonu policejních činností ze strany všech úředníků s policejními pravomocemi.
- Zvýšit kapacitu policie v oblasti rychlé reakce.

*Policejní spolupráce a databáze*Krátkodobé priority

- dále rozvíjet automatizovanou centralizovanou databázi vyšetřování i stíhání (vnitrostátní e-systém řízení případů) s cílem zamezit riziku překrývání u trestních případů a riziku nepropojení případů, které často mají značný geografický nebo dokonce mezinárodní rozsah. Takový systém by se měl ideálně vztahovat na všechny aspekty řetězce vyšetřování/stíhání a měl by obsahovat informace o vymáhání majetku, jeho zmrazení a konfiskaci;
- dále zlepšovat zavedený vnitrostátní statistický nástroj pro měření kriminality a podílu objasnění trestných činů. Měl by být účinně využíván jako nástroj řízení při vypracovávání nových politických priorit.

Střednědobé priority

- zajistit, aby ústřední jednotky pro mezinárodní policejní spolupráci (národní jednotka Europolu a národní centrála Interpolu) měly v rámci jediné správní struktury (jednotného kontaktního místa) přístup k příslušným vnitrostátním a mezinárodním databázím;
- zintenzivnit spolupráci a výměnu údajů mezi Moldavskou republikou a Europolem (kvalitativně i kvantitativně) v přeshraničních případech trestné činnosti;
- rozvinout strategickou analýzu trestné činnosti na globální i odvětvové úrovni a sdílet ji s příslušnými donucovacími orgány a Europolem;
- vytvořit víceleté akční plány, v nichž budou na základě posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti vymezeny operační priority donucovacích orgánů;
- posílit výměnu informací s EU a jejími členskými státy v oblasti terorismu, nelegální migrace, praní peněz a finančních záležitostí.

*Boj s nedovolenými drogami*Krátkodobé priority

- podílet se v rámci dostupných rozpočtových prostředků na evropské informační síti o drogách a drogové závislosti (Reitox) Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a příslušných setkáních odborníků pořádaných EMCDDA;
- zavést jasné rozdělování úkolů a koordinace mezi orgány příslušnými pro snižování poptávky po drogách a mezi orgány podílejícími se na snižování dodávek drog.

Střednědobé priority

- rozšířit koordinaci na všechny aspekty protidrogové politiky, včetně sociálních aspektů a aspektů veřejného zdraví, donucovacích opatření, mezinárodní spolupráce a politiky v oblasti mládeže;
- schválit a provádět národní akční plán na období 2017–2018 k provádění národní protidrogové strategie na období 2011–2018.

Obchodování s lidmi

- schválit a provádět národní strategii pro prevenci a boj proti obchodování s lidmi na období 2017–2022, která se bude vztahovat i na národní systém předávání případů;
- dále zjednodušit tok informací zlepšením komunikace a spolupráce mezi Europolem a národními víceoborovými jednotkami Moldavské republiky pro prosazování práva a také mezi samotnými národními jednotkami pro prosazování práva;
- zajistit budování kapacit donucovacích orgánů s cílem zajistit spolupráci s agenturami EU při prevenci a boji proti obchodování s lidmi.

Boj proti sexuálnímu zneužívání a sexuálnímu vykořisťování dětí

- posílit kapacitu příslušné vyšetřovací jednotky s cílem pokusit se identifikovat dětské oběti sexuálního zneužívání, zejména dětské pornografie;
- zřídit struktury pro provádění individuálních posuzování případů každé dětské oběti sexuálního zneužívání s cílem zajistit jí specifickou pomoc a podporu;
- stanovit zvláštního zástupce dětských obětí sexuálního zneužívání v případě, že nositelé rodičovské zodpovědnosti nemohou kvůli střetu zájmů dítě zastupovat, nebo v případě, že se jedná o dítě bez doprovodu nebo dítě odloučené od rodiny;
- zajistit dostupnost vhodných intervenčních opatření nebo programů s cílem řídit individuální riziko související se všemi odsouzenými pachateli sexuálního zneužívání nebo vykořisťování dětí.

*Boj proti kybernetické kriminalitě*Krátkodobé priority

- posílit spolupráci s Centrem Europolu pro boj proti kyberkriminalitě (EC3).

Střednědobé priority

- investovat do budování kapacit (včetně orgánů trestního soudnictví), know-how a specializace na boj proti kybernetické kriminalitě (individualizovaná opatření v oblasti kyberkriminality, dvoustranné programy mezi policií a soudnictvím);
- posílit spolupráci v boji proti kybernetické kriminalitě a sexuálnímu vykořisťování dětí sladěním priorit a zjednodušením komunikace;

- prozkoumat možnosti spolupráce, konkrétně v oblasti ochrany kritických infrastruktur, jak je popsána ve směrnici Rady 2008/114/ES ⁽¹⁾, a to rovněž při zohlednění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ⁽²⁾, jakož i spojitosti s řešením hybridních hrozeb, a to na základě předchozích programů pomoci v oblasti kybernetické odolnosti zajišťovaných ze strany EU a dalších dárců;
- zintenzivnit spolupráci na posilování kybernetické odolnosti a připravenosti: podpořit rozvoj národní strategie kybernetické bezpečnosti pro období po roce 2020 založené na přístupu zahrnujícím více zainteresovaných stran, zřídit národní skupinu pro reakci na počítačové hrozby (CERT), podporovat mezi subjekty veřejného sektoru a ve spolupráci se soukromým sektorem vytvoření náležitých koordinačních rámců a struktur;
- spolupracovat při zajištění provádění opatření OBSE na budování kybernetické důvěry, jejichž cílem je zvýšit transparentnost a spolupráci na regionální a subregionální úrovni;
- provést Budapeštskou úmluvu, zejména pokud jde o procesní právo pro účely vnitrostátního vyšetřování, spolupráce veřejného a soukromého sektoru a mezinárodní spolupráce.

Prevence korupce a střetu zájmů a boj proti nim

Krátkodobé priority

- provést zákon o profesní bezúhonnosti;
- Provést zákon, podle nějž musí všichni příslušní úředníci předložit své majetkové přiznání a majetkové přiznání svých blízkých příbuzných a nahlásit možný střet zájmů v souvislosti s jejich vlastními zájmy nebo zájmy blízkých příbuzných, a zajistit účinné provádění postupu jeho prosazování. Správnost obsahu majetkových přiznání / prohlášení o možném střetu zájmů by měla být posuzována národním úřadem pro profesní bezúhonnost, přičemž související vyšetřování by mělo provádět národní protikorupční středisko. Posuzování by mělo probíhat na základě adekvátních priorit, s primárním zaměřením na majetková přiznání / prohlášení o možném střetu zájmů vysoce postavených osob, včetně majetkových přiznání / prohlášení o možném střetu zájmů soudců a státních zástupců;
- zajistit dostatečné navazující sledování podezřelých majetkových přiznání / prohlášení o možném střetu zájmů a systematicky uplatňovat sankce (pokuty, disciplinární opatření a další) v případě nepravdivých nebo pozdě podaných přiznání a prohlášení, nebo jestliže nebylo majetkové přiznání nebo prohlášení podáno vůbec. Důkazní břemeno ohledně původu finančních prostředků nebo majetku musí nést příslušný úředník. Nadále zveřejňovat majetková přiznání;
- zajistit postupný přechod na podávání majetkových přiznání / prohlášení o možném střetu zájmů on-line;
- zajistit plné fungování národního úřadu pro profesní bezúhonnost;
- vytvořit transparentní a na zásluhách a profesních zkušenostech založený mechanismus pro jmenování do rady pro profesní bezúhonnost a pro jmenování inspektorů řízení a profesní bezúhonnosti národního úřadu pro profesní bezúhonnost s cílem zajistit, aby byl tento úřad nezávislý a nebyl vystavován žádným politickým vlivům. Zajistit, aby národní úřad pro profesní bezúhonnost měl přístup k potřebným rejstříkům, včetně státních a soukromých záznamů, a mohla tak zajistit účinné ověřování majetku a osobních zájmů;
- zajistit, aby v radě pro profesní bezúhonnost byla zastoupena občanská společnost;
- přijmout předpisy o přiměřených odrazujících sankcích za trestné činy korupce a praní peněz;
- zahájit účinné provádění nové strategie pro profesní bezúhonnost a boj proti korupci coby strategického nástroje určeného k předcházení korupci a jejímu omezování v souladu s hodnotami a standardy EU. Posílit kapacity monitorovací skupiny pro provádění národní strategie pro profesní bezúhonnost a boj proti korupci v úzké spolupráci s parlamentem, vládou, soudní mocí, soukromým sektorem a občanskou společností;
- zajistit účinnou spolupráci s příslušnými orgány a institucemi EU a pomoc těmto orgánům a institucím, včetně Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v případě kontrol a inspekcí na místě týkajících se správy a kontroly finančních prostředků EU, které mají být poskytovány v souladu s příslušnými pravidly a postupy.

⁽¹⁾ Směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu (Úř. věst. L 345, 23.12.2008, s. 75).

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. července 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii (Úř. věst. L 194, 19.7.2016, s. 1).

Střednědobé priority

- zlepšit mechanismus pro koordinaci a spolupráci v boji proti korupci mezi protikorupčními agenturami, jako je národní protikorupční středisko, národním úřadem pro profesní bezúhonnost, nejvyšším státním zástupcem, službami ministerstva vnitra pro vnitřní ochranu a boj proti korupci a zpravodajskou a bezpečnostní službou;
- zřídit účinný mechanismus koordinace financování boje proti korupci, praní peněz a terorismu v rámci veřejné správy na úrovni vlády;
- posílit úlohu národního protikorupčního střediska v boji proti korupci s cílem dosáhnout konkrétních výsledků. Zajistit, aby toto středisko mělo k dispozici dostatečný rozpočet a počet pracovníků, jasně definovanou odpovědnost, dostatečnou kompetenci a potřebnou autonomii a aby bylo chráněno před nepřipustným politickým ovlivňováním a dobře spolupracovalo s ostatními donucovacími orgány zapojenými do boje proti korupci, zejména s protikorupčním státním zastupitelstvím.
- pokračovat v informování o různých formách a druzích korupce a o tom, jak jim předcházet. Informační kampaně by měly probíhat pravidelně. Komunikační nástroje a strategie musí být přizpůsobeny cílovému publiku a jejich účinek musí být pravidelně vyhodnocován;
- zlepšit systém vyšetřování a stíhání případů korupce vysoce postavených úředníků, zajistit transparentnost a nestrannost soudních řízení mimo jiné vytvořením podmínek pro otevřené informování o těchto případech sdělovacími prostředky. V tomto ohledu by se mělo protikorupční státní zastupitelství zaměřit na korupci na vysoké úrovni a v boji proti korupci na vysoké úrovni posílit své kapacity;
- v boji proti korupci dosáhnout konkrétnějších výsledků zlepšením efektivitu protikorupčních orgánů prostřednictvím účinnějších sankcí a skutečných odsouzení, zejména vysoce postavených úředníků;
- změnit právní předpisy s cílem zúžit mandát protikorupčního státního zastupitelství na případy korupce na vysoké úrovni a svěřit jiné případy korupce, které vyšetřovalo národní protikorupční středisko, do pravomoci běžných státních zástupců;
- vypracovat a posílit ucelený a soudržný legislativní rámec na podporu profesní bezúhonnosti ve veřejném sektoru;
- důkladně vyšetřit bankovní podvody s cílem získat zpět zpronevěřené finanční prostředky a pravidelně transparentním způsobem podávat zprávy o pokroku vyšetřování;
- sdílet s EU hlavní výsledky probíhající druhé fáze vyšetřování organizace Kroll za podmínek dohodnutých s touto organizací, aniž by tím bylo ohroženo další vyšetřování a vymáhání majetku;
- zajistit interoperabilitu systému e-Integrity se všemi státními a soukromými záznamy potřebnými k účinné kontrole majetku a osobních zájmů;
- dále uplatňovat systém posuzování institucionální bezúhonnosti ze strany národního protikorupčního střediska a řízení rizika korupce ze strany veřejných orgánů.

*Boj proti praní peněz, financování terorismu a finanční trestné činnosti*Krátkodobé priority

- sladit právní předpisy se 4. směrnici o boji proti praní peněz a financování terorismu;
- posílit technickou a operační kapacitu finanční zpravodajské jednotky s cílem účinně provést všechny úkoly v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu, zejména pokud jde o zlepšení v oblasti finančního zpravodajství;
- finanční zpravodajská jednotka by se měla ve stále větší míře a aktivněji zabývat obviněními z praní peněz a financování terorismu a začít u subjektů s oznamovací povinností, které systematicky hlásí podezřelé obchody a které by měly být sankcionovány, jestliže tuto oznamovací povinnost nedodrží;
- posílit preventivní režim zmrazení majetku tím, že se příslušným vykazujícím subjektům umožní pozastavit podezřelé finanční transakce;
- zřídit národní středisko pro vymáhání majetku, které bude prostřednictvím posílené spolupráce podporovat co nejrychlejší celounijní vysledování majetku získaného z trestné činnosti.

Střednědobé priority

- provést zastřešující politiku/strategii týkající se finanční trestné činnosti a finančního šetření, která se bude vztahovat na všechny příslušné orgány, včetně stíhání, s cílem urychlit komplexní a zdlouhavá vyšetřování v oblasti finanční trestné činnosti. Do uvedené politiky/strategie zahrnout koncept paralelních finančních šetření a policejní práce založené na zpravodajských informacích s cílem umožnit na základě analýzy údajů přijetí proaktivních donucovacích opatření;
- posílit a provést solidní legislativní rámec boje proti praní peněz a financování terorismu, který bude v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, doporučeními Finančního akčního výboru a s výsledky vzájemných hodnocení v rámci Výboru expertů pro hodnocení opatření proti praní peněz (Moneyval);
- provést solidní a ambiciózní právní předpisy týkající se zajištění a konfiskace majetku, které půjdou nad rámec minimálních pravidel stanovených na úrovni EU, a budou tudíž zahrnovat například ustanovení o konfiskacích bez odsouzení (neboli konfiskacích v civilním řízení);
- posílit operativní spolupráci v oblasti konfiskace, vymáhání majetku a správy majetku prostřednictvím účinné komunikace a výměny osvědčených postupů mezi úřadem Moldavské republiky pro vyhledávání majetku z trestné činnosti a EU;
- posílit operativní spolupráci mezi orgány a jednotkami finančního zpravodajství, policie, finanční inspekce, daňové a celní správy prostřednictvím interoperability a výměny údajů (například na základě individualizovaných dohod o výměně údajů). V zájmu usnadnění operativní spolupráce by měli být jmenováni styční důstojníci. Měly by být zváženy dočasné výměny pracovníků pro účely odborné přípravy;
- ve spolupráci se společným střediskem pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (viz výše) vypracovat osnovy pro vzdělání a výcvik s jasným akreditačním postupem pro vyšetřovatele a analytiky finančních trestných činů, umožnit účast na vzdělávání a výcviku v oblasti finančního šetření kolegům z jiných oblastí a tuto účast podporovat. Význam finančních šetření by měl být náležitě zohledněn v odborné přípravě vyšetřovatelů, státních zástupců a soudců;
- vypracovat pokyny a instrukce pro subjekty s oznamovací povinností, které systematicky hlásí podezřelé obchody s cílem zlepšit účinnost provádění vnitrostátních právních předpisů týkajících se boje proti praní peněz a financování terorismu.

*Spolupráce v oblasti migrace, azylu a správy hranic**Migrace a azyl*Krátkodobé priority

- pokračovat v provádění dohody mezi EU a Moldavskou republikou o zpětném přebírání osob a nadále poskytovat pomoc při opětovném začleňování občanů Moldavské republiky;
- pokračovat v poskytování informací s cílem objasnit práva a povinnosti související s bezvízovým stykem, včetně informací o pravidlech upravujících přístup na trh práce v EU (a to i prostřednictvím portálu EU o přistěhovalectví), rámci EU pro legální migraci (směrnice o podmínkách vstupu a pobytu některých kategorií občanů třetích zemí) a o odpovědnosti za jakékoli zneužití práv v rámci bezvízového režimu, jakož i o právech a povinnostech souvisejících se systémy zdravotní péče členských států EU;
- pokračovat v rozvíjení praktické spolupráce v rámci partnerství v oblasti mobility EU–Moldavská republika.

Střednědobé priority

- podporovat a posilovat spolupráci v rámci partnerství v oblasti mobility EU–Moldavská republika prostřednictvím aktivní účasti Vojenského štábu EU se zvláštním zaměřením na složku migrace a rozvoje;
- posílit stávající infrastrukturu (včetně zajišťovacích zařízení) a personální obsazení odpovědných subjektů pro zajištění účinného navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří na území Moldavské republiky pobývají a/nebo jím projíždějí neoprávněně, a zajistit administrativně zadržovaným přistěhovalcům dodržování lidských práv;
- prostřednictvím integračních středisek nadále posilovat stávající rámec pro integraci;

- posílit činnost Úřadu pro migraci a azyl coby hlavního aktéra v systému řízení účetních a migračních toků prostřednictvím: 1) posílení právního rámce, podmínek přijímání a dokumentace cizích státních příslušníků; 2) posílení regionálních služeb zaměřených na boj proti neoprávněnému pobytu cizích státních příslušníků a jejich sčítání; 3) zlepšení infrastruktury a přidělení nezbytných finančních a lidských zdrojů;
- nadále posilovat systém sběru a analýzy údajů o migračních tocích a azylu prostřednictvím aktualizace rozšířeného migračního profilu a pokračovat ve vypracovávání hodnotících zpráv a zpráv o analýze rizika týkajících se migrace a azylu;
- pokračovat v účinném provádění právních předpisů o azylu, které poskytují pevný rámec pro ochranu osob, které potřebují mezinárodní ochranu, a posílit infrastrukturu pobytového střediska;
- zajistit státním úředníkům, zaměstnancům ministerstva vnitra, soudcům a státním zástupcům odbornou přípravu v oblasti azylu a migrace;
- dodržovat integrovaný přístup, pokud jde o diasporu, a konsolidovat kapacity celostátních a místních orgánů v otázkách souvisejících s diasporou;
- vypracovat účinnější způsoby podpory cirkulační migrace.

Správa hranic

Krátkodobé priority

- dále posilovat správu hranic a zachovat vysokou kvalitu hraničních kontrol a ostrahy hranic a rozšířit a modernizovat pevná a mobilní zařízení kamerového dohledu;
- posílit společnou správu hranic na hranici EU–Moldavská republika, mimo jiné i prostřednictvím společné ochrany hranic a výměny informací (včetně předvstupních).

Střednědobé priority

- pokračovat v poskytování vhodné infrastruktury, technického vybavení, systémů IT a finančních a lidských zdrojů v souladu se strategií integrované správy hranic a akčním plánem Moldavské republiky;
- dále posilovat spolupráci při správě hranic s Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (FRONTEX);
- na vnitrostátní úrovni posilovat systém hraniční koordinace;
- zlepšit popis situace na vnitrostátní a místní úrovni posílením analýzy rizik a informací a výměny informací s vnitrostátními a mezinárodními partnery.

Právní spolupráce

Střednědobé priority

- zintenzivnit spolupráci mezi Moldavskou republikou a Eurojustem (kvalitativně i kvantitativně) v přeshraničních trestních případech;
- pokračovat v posilování justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech, a to:
 - = přistoupením k mnohostranným úmluvám o justiční spolupráci v občanských věcech a jejich prováděním, zejména k Úmluvě z roku 1970 o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských a obchodních;
 - = přistoupením k mnohostranným úmluvám o ochraně dětí a jejich prováděním, především k úmluvám Haagské konference o mezinárodním právu soukromém v oblasti rodinného práva;
 - = přípravou podmínek pro přistoupení k Úmluvě z roku 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí a pro její provádění, zejména posouzením vnitrostátních kapacit a zdrojů;

- posílením justiční spolupráce v trestních věcech přistoupením k příslušným úmluvám, zejména úmluvám Rady Evropy, a jejich prováděním.

2.5 Obchod a obchodní záležitosti (DCFTA)

Prohloubená a komplexní zóna volného obchodu (DCFTA) tvoří rozsáhlou část dohody o přidružení. Očekává se proto, že provádění této části obsažené v hlavě V (Obchod a obchodní záležitosti) dohody bude přidělena priorita úměrná jejímu významu v celkovém kontextu dohody o přidružení a v rámci vztahů EU–Moldavská republika.

Obchod se zbožím

Strany budou spolupracovat na provádění ustanovení týkajících se přístupu zboží na trh, včetně energie, zejména prostřednictvím společných konzultací, s cílem:

Krátkodobé priority

- dosáhnout dalšího zlepšení v oblasti obchodních statistik, aby strany mohly nadále náležitě používat mechanismus proti obcházení;
- spolupracovat při provádění plánu na zlepšení konkurenceschopnosti Moldavské republiky;
- sdílet informace týkající se vývoje a politiky Moldavské republiky v oblasti přístupu na trh;
- v rámci obchodu provádět opatření na zlepšení podnikatelského prostředí pro obchodní společnosti.

Střednědobé priority

- zvýšit vývozní kapacitu Moldavské republiky, mimo jiné spuštěním režimů finanční i nefinanční (grantové) podpory zaměřené na rozvoj vývozu a určené jednotlivým podnikům;
- posílit spolupráci mezi EU a Moldavskou republikou v procesu přípravy a provádění právních předpisů, které mohou být nezbytné k provádění ustanovení prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu;
- v souladu s přílohou XV-D dohody o přidružení odstranit cla na zboží pocházející z EU;
- zajistit soulad s ustanoveními o energetice souvisejícími s obchodem;
- provádět prvky týkající se vývozu na období 2018–2020 národní strategie pro přilákání investic a podporu vývozu na období 2016–2020, včetně přezkumu této strategie v polovině období (v roce 2018).

Technické předpisy, normalizace a související infrastruktura

Strany budou spolupracovat na dosažení souladu s unijními technickými předpisy, normalizací, metrologií, akreditací, postupy posuzování shody a systémem dozoru nad trhem, jak je stanoveno v dohodě o přidružení, konkrétně v její části o prohloubené a komplexní zóně volného obchodu.

Tyto přípravy budou zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- sdílet informace o plnění závazků s cílem sblížit vnitrostátní právní předpisy s *acquis* Unie, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody, a o prosazování těchto předpisů;
- posílit správní kapacity příslušných vládních subjektů, orgánů a agentur.

Střednědobé priority

- rozvíjet a modernizovat infrastrukturu související se správou technických předpisů, normalizací, metrologií, akreditací, postupy posuzování shody a systémem dozoru nad trhem, včetně zavedení národního informačního systému;
- posilovat spolupráci s organizacemi EU, jako je CEN, CENELEC, ETSI, EURAMET, EA, WELMEC;
- vyměňovat si informace o dalších relevantních aspektech plánů Moldavské republiky v oblasti technických překážek obchodu a příslušných lhůtách;
- ve spolupráci se zástupci soukromého sektoru v Moldavské republice navrhnout a provádět hloubkovou informační, poradní a konzultační kampaň/akci s cílem pomoci podnikatelské sféře v Moldavské republice lépe porozumět pravidlům a požadavkům EU v souvislosti s uváděním produktů na trh;
- spolupracovat při procesu přípravy Dohody o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (ACAA).

Sanitární a fytosanitární opatření

Strany budou spolupracovat při sbližování sanitárních a fytosanitárních norem týkajících se potravin a krmiv, zdraví rostlin, jakož i zdraví zvířat, a právních předpisů a postupů v Moldavské republice týkajících se dobrých životních podmínek zvířat s normami a předpisy EU, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- zjednodušit certifikaci pro dovoz/vývoz zemědělsko-potravinářských výrobků;
- vypracovat a provádět strategii bezpečnosti potravin na období 2017–2022;
- posílit spolupráci mezi národní agenturou pro bezpečnost potravin a ministerstvem zemědělství s cílem vypracovat, přijmout a provádět legislativní reformy v sanitární a fytosanitární oblasti;
- posílit správní kapacitu poskytováním odborných školení zaměstnancům v odpovědných vládních a výkonných orgánech a agenturách s cílem připravit a provádět právní předpisy v souladu s právem EU;
- pořádat informační kampaně s příslušnými agenturami, podniky a nevládními organizacemi ohledně požadavků pro přístup na trh EU a s občanskou společností ohledně spotřebitelských aspektů bezpečnosti potravin a krmiv;
- získat mezinárodně uznanou akreditaci všech laboratoří zapojených do úředních kontrol s cílem splnit sanitární a fytosanitární požadavky na vývoz a posílit zdraví zvířat a rostlin a bezpečnost potravin na vnitřním trhu Moldavské republiky.

Střednědobé priority

- reorganizovat a rozvinout kapacity národní agentury pro bezpečnost potravin na základě ustanovení chystané nové strategie bezpečnosti potravin na období 2017–2022;
- dokončit provádění současné strategie Moldavské republiky v oblasti bezpečnosti potravin se zvláštním ohledem na kvalitu právních předpisů a donucovací kapacitu a řešit veškeré zjištěné nedostatky;
- sblížit vnitrostátní právní předpisy s *acquis* Unie uvedeným v příslušných přílohách dohody a zajistit jejich účinné provádění a prosazování;
- dále zlepšit infrastrukturu a související kapacity nezbytné k provádění právních předpisů, zejména v oblasti zdraví zvířat, zdraví rostlin, laboratoří pro bezpečnost potravin a na stanovištích hraniční kontroly v souladu s požadavky EU;
- dokončit zavádění systému včasného varování pro potraviny a krmiva, zdraví zvířat a rostlinolékařskou bezpečnost.

Cl a usnadnění obchodu

Strany budou spolupracovat při sblížení právních předpisů Moldavské republiky s právem Unie, celními blueprinty EU a mezinárodními normami uvedenými a vymezenými v kapitole 5 a příslušných přílohách dohody o přidružení. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- sladit právní předpisy Moldavské republiky s celním kodexem Evropské unie;
- pokračovat v provádění strategického rámce pro celní spolupráci;
- pokračovat v modernizaci celní správy a její infrastruktury a v organizaci odborných školení zaměstnanců, zejména s cílem posílit v Moldavské republice bezkorupční kulturu orientovanou na služby;
- vypracovat plán přistoupení Moldavské republiky k Úmluvě o společném tranzitním režimu a vytvořit projektový tým;
- posílit opatření za účelem boje proti podvodům a zamezení nezákonnému obchodu, mimo jiné s výrobky podléhajícími spotřební dani, zejména prostřednictvím posílené spolupráce v rámci Protokolu o vzájemné správní pomoci v celních záležitostech;
- zajistit účinné prosazování právních předpisů Moldavské republiky o ochraně zeměpisných označení a práv duševního vlastnictví a poskytnout celním úředníkům v této oblasti vhodné školení.

Střednědobé priority

- vypracovat předpisy pro provádění nového celního kodexu;
- sladit systém Moldavské republiky týkající se oprávněných hospodářských subjektů se systémem EU s vyhlídkou dosažení vzájemného uznávání;
- harmonizovat právní předpisy a stanovit podmínky pro přistoupení Moldavské republiky Úmluvě o společném tranzitním režimu;
- dále zjednodušovat a modernizovat celní postupy a zajistit jejich účinné provádění;
- spolupracovat v oblasti celních kontrol založených na analýze rizika a sdílet důležité informace, které přispívají ke zlepšení řízení rizik a bezpečnosti dodavatelských řetězců, usnadnění legálního obchodu a bezpečnosti zboží dováženého, vyváženého nebo zboží v tranzitu;
- intenzivně pracovat na urychleném přistoupení k Protokolu o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku a na jeho provádění.

Pravidla původu

Strany budou spolupracovat při provádění pravidel původu, která jsou stanovena v protokolu k dohodě o přidružení a která vyplývají z přistoupení Moldavské republiky k Regionální úmluvě o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- projednat a v případě potřeby přezkoumat stávající postupy používané celní správou Moldavské republiky při osvědčování a ověřování původu zboží.

Střednědobé priority

- pomoci Moldavské republice splnit své povinnosti vyplývající z přistoupení k úmluvě;
- poskytovat odborné školení pro celní orgány Moldavské republiky ohledně osvědčování a ověřování preferenčního původu.

Usazení, obchod se službami a elektronický obchod

Strany budou pokračovat v dialogu o usazení, obchodu se službami a elektronickém obchodu podle příslušných ustanovení uvedených v dohodě o přidružení. Budou provádět závazky, které učinily v oblasti služeb, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- poskytovat odbornou přípravu a dostatečnou správní kapacitu tak, aby se zvládlo sblížování právních předpisů;
- zajistit pravidelnou výměnu informací ohledně plánované nebo probíhající legislativní činnosti v oblastech vybraných pro sblížování předpisů a vést za tímto účelem dialog;
- zajistit, aby právní rámec pro služby a usazení v Moldavské republice odrážel práva a povinnosti a umožňoval účinné provádění závazků ohledně přístupu na trh vyplývajících z prohloubené a komplexní zóny volného obchodu.

Běžné platby a pohyb kapitálu

Strany budou pokračovat v dialogu o pohybu kapitálu a platbách, zejména za účelem sledování dodržování všech stávajících závazků vyplývajících z dohody o přidružení.

Veřejné zakázky

Strany budou spolupracovat při provádění kapitoly o veřejných zakázkách obsažené v dohodě o přidružení a souvisejících reformech ze strany Moldavské republiky. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- koordinovat harmonizaci právního a institucionálního rámce Moldavské republiky v oblasti veřejných zakázek s Evropskou komisí;
- poskytovat přesné a včasné informace o vývoji právních předpisů Moldavské republiky, zejména v případě plánované legislativní činnosti ovlivňující politiku zadávání zakázek a prosazování předpisů a o vývoji institucionálního uspořádání;
- dále provádět strategii Moldavské republiky v oblasti veřejných zakázek, zajistit tak dobře fungující, konkurenceschopný, kontrolovaný a transparentní systém zadávání zakázek, který vyvolá a zajistí důvěru občanů Moldavské republiky a mezinárodního společenství ve fungování zadávání zakázek;
- zavést a provádět právní předpisy pro zadávání zakázek v oblasti veřejných služeb, koncesí a partnerství veřejného a soukromého sektoru v souladu s příslušnými právními předpisy EU;
- zajistit, aby nezávislá národní agentura pro řešení stížností měla k dispozici dostatečnou správní kapacitu k poskytování účinné nápravy v souladu s příslušnými právními předpisy EU;
- rozvíjet potřebné schopnosti a správní kapacity v subjektech odpovědných za dohled nad prováděním politiky zadávání zakázek;
- sladit systém náprav s evropským *acquis* o standardech nezávislosti, poctivosti a transparentnosti, který zajistí rychlé a profesionální vyřízení stížností;
- rozvíjet potřebné kompetence a správní kapacity podporující větší efektivitu procesů zadávání veřejných zakázek, včetně aspektů, které mohou přispět k inteligentnímu a udržitelnému hospodářskému růstu Moldavské republiky podporujícím začlenění.

Střednědobé priority

- pokračovat v Moldavské republice v provádění strategie zadávání veřejných zakázek;
- uskutečnit vnitrostátní reformu v oblasti veřejných zakázek prostřednictvím postupného sladování s příslušným a aktuálním právním rámcem EU a zajistit její řádné provádění a prosazování;

- vymezit pravidla zadávání zakázek pro veřejné podniky v souladu se standardy a osvědčenými postupy EU;
- dále provádět systém elektronického zadávání zakázek a zlepšit funkce příslušného IT nástroje;
- zvážit zřízení centralizovaných zadavatelů a zajistit, aby všichni veřejní zadavatelé měli dostatečné personální obsazení a potřebné zdroje k provádění své činnosti.

Práva duševního vlastnictví

Strany budou spolupracovat při sladování právních předpisů Moldavské republiky s právem EU a mezinárodními standardy v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví a zajistí účinnou ochranu všech práv duševního vlastnictví, včetně zeměpisných označení, jak je stanoveno v dohodě o přidružení. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- přijmout opatření ke zvýšení povědomí veřejnosti v oblasti ochrany duševního vlastnictví a zajistit účinný dialog s nositeli práv;
- zajistit řádné provádění a prosazování vnitrostátních právních předpisů v souladu s normami EU v této oblasti, včetně předpisů týkajících se ochrany zeměpisných označení, a vytvořit monitorovací nástroje pro provádění a prosazování práv duševního vlastnictví v souladu s dohodou o přidružení;
- poskytnout úředníkům příslušných správ a členům justičních orgánů odpovídající odbornou přípravu v oblasti ochrany zeměpisných označení.

Střednědobé priority

- zajistit přiměřenou a účinnou úroveň ochrany práv duševního vlastnictví pro nositele těchto práv z obou stran, jakož i vhodná opatření k prosazování těchto práv;
- posílit donucovací kapacity příslušných vládních orgánů a výkonných agentur, včetně celní správy Moldavské republiky, a pravidelně podávat zprávy o stavu správní kapacity;
- zajistit existenci vhodného právního rámce, aby byl nositelům práv zaručen přístup ke spravedlnosti a dostupnost a účinné uplatňování sankcí;
- konsolidovat příslušné institucionální struktury, jakož i státní agenturu pro duševní vlastnictví a kolektivní správce; posílit spolupráci s orgány třetích zemí, organizacemi kolektivní správy a odvětvovými sdruženími;
- provádět normy zakotvené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ⁽¹⁾ a v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ⁽²⁾;
- přijmout účinná opatření proti padělání a pirátství a zajistit účinné provádění právních předpisů týkajících se prosazování práva a sankcí za porušování práv duševního vlastnictví na základě národní strategie týkající se práv duševního vlastnictví do roku 2020 a vypracovávat pravidelné zprávy na základě hmatatelných a měřitelných cílů a údajů.

Hospodářská soutěž

Strany budou spolupracovat při provádění kapitoly o hospodářské soutěži obsažené v dohodě o přidružení a souvisejících reforem. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Střednědobé priority

- zajistit, aby institucionální rámec Moldavské republiky a jeho správní kapacita nestranným způsobem zaručovaly účinné provádění právních předpisů o hospodářské soutěži a aby zajišťovaly rovné podmínky pro všechny hospodářské subjekty;

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157, 30.4.2004, s. 45).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (Úř. věst. L 181, 29.6.2013, s. 15).

- posílit dialog o zkušenostech s prosazováním právních předpisů v této oblasti, jakož i o dalším legislativním vývoji v souvislosti s hospodářskou soutěží, mimo jiné poskytováním odborné přípravy příslušným orgánům a ad hoc odborného poradenství o obecném prosazování pravidel státní podpory.

Transparentnost

Strany budou věnovat zvláštní pozornost činnostem, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- rozvíjet vládní komunikační strategii a definovat klíčová témata, na něž se komunikační úsilí veřejné správy zaměří;
- posílit schopnosti strategického plánování komunikační kanceláře vlády;
- diskutovat o osvědčených postupech a zkušenostech s transparentní tvorbou politik, zejména angažováním občanské společnosti do politického dialogu;
- sdílet informace a poskytovat příslušnou odbornou přípravu, mimo jiné o mechanismech komunikace a konzultacích se zúčastněnými stranami;
- pořádat semináře a další akce pro širší veřejnost, jejichž cílem je objasnit provádění dohody o přidružení a proces sbližování.

Střednědobé priority

- dodržovat závazky týkající se transparentnosti tvorby obchodních politik a zvážit nezbytné mechanismy, které možná bude nutné zavést;
- zlepšit bezplatný a snadný přístup k veřejným informacím zajištěný zákonem.

Obchod a udržitelný rozvoj

Strany budou pokračovat v dialogu o tématech, jichž se týká příslušná kapitola dohody o přidružení, a v práci na nich. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority a střednědobé priority

- sdílet informace o provádění příslušného vnitrostátního politického rámce nebo plnění mezinárodních závazků souvisejících s udržitelným rozvojem;
- projednat účinné plnění závazků podle této kapitoly s ohledem na zapojení zainteresovaných subjektů a dialog s občanskou společností;
- zajistit, aby inspekce práce byla i nadále v souladu se standardy Mezinárodní organizace práce a zásadami EU;
- sdílet osvědčené postupy a příslušné zkušenosti.

Strany budou mít na paměti, že priority týkající se práv odborů a základních pracovních norem v oddíle 2.2 a priority uvedené v oddíle 2.6 (*Zaměstnanost, sociální politika a rovné příležitosti*) jsou velmi důležité pro provádění kapitoly „Obchod a udržitelný rozvoj“, a proto by se jimi měly zabývat v souvislosti s touto částí dohody o přidružení.

2.6 Hospodářský rozvoj a tržní příležitosti

Strany budou spolupracovat s cílem podpořit Moldavskou republiku při vytváření plně fungujícího tržního hospodářství a postupném sbližování jeho politik s politikami EU v souladu s hlavními zásadami makroekonomické stability, zdravých veřejných financí, solidního finančního systému a trvale udržitelné platební bilance. Tato spolupráce přispěje zejména k plnění těchto cílů:

Krátkodobé priority

- provést program reforem dohodnutý s Mezinárodním měnovým fondem;
- jakmile bude přijata, začít provádět poskytování makrofinanční pomoci dohodnuté s EU.

Střednědobé priority

- dokončit provádění programu reforem dohodnutého s Mezinárodním měnovým fondem;
- jakmile bude přijata, plně provádět poskytování makrofinanční pomoci dohodnuté s EU;
- monitorovat makroekonomický vývoj, projednávat hlavní politické otázky a sdílet informace o osvědčených postupech posilování pravidelného makroekonomického dialogu s cílem zlepšit kvalitu tvorby hospodářských politik;
- nadále posilovat nezávislost, regulační pravomoci a kapacitu Národní banky Moldavské republiky a národní komise pro finanční trhy. Sdílet zkušenosti EU o měnové a kurzové politice, jakož i o politice v oblasti regulace finančního a bankovního sektoru a politice dohledu nad těmito sektory s cílem dále rozvíjet schopnosti Moldavské republiky v těchto oblastech;
- zlepšit udržitelnost a správu veřejných financí zavedením fiskálních reforem, včetně zlepšení fungování parlamentního dohledu nad rozpočtem;
- dále rozvíjet otevřená, soutěžní a transparentní pravidla a postupy privatizace a uplatňovat je v souladu s osvědčenými postupy EU.

Právo obchodních společností, účetnictví a auditu a správa a řízení obchodních společností

Strany budou spolupracovat při přípravě Moldavské republiky na uplatňování práva EU a mezinárodních nástrojů uvedených v příslušných přílohách dohody o přidružení, zejména:

Krátkodobé priority

- sblížit právní předpisy Moldavské republiky o auditu a účetnictví s unijními nástroji a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze II dohody o přidružení;
- vyměňovat si včasné, relevantní a přesné informace o aktuálním stavu stávajících právních předpisů a jejich souladu s právem EU na základě formátu, na kterém se strany dohodly, s cílem provádět právo EU v souladu s dohodnutým harmonogramem;
- určit oblasti, v nichž by měla být zajištěna odborná příprava, budování kapacit a know-how;
- zjednodušit systém inspektorátů a různých inspekčních subjektů s cílem zvýšit jejich efektivnost a zmenšit prostor pro korupci s konečným cílem zlepšit podnikatelské prostředí a posílit prosazování práva a norem.

Střednědobé priority

- rozvíjet správní kapacitu státních orgánů Moldavské republiky zapojených do provádění práva obchodních společností, účetnictví a auditů a správy a řízení obchodních společností;
- podnítit jednání o vytvoření registru skutečných vlastníků společností.

Zaměstnanost, sociální politika a rovné příležitosti

Strany budou spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- zajistit podmínky pro účinné provádění strategie zaměstnanosti na období 2017 až 2020;
- zajistit, aby byly zavedeny základní podmínky umožňující účinné fungování inspekce práce;
- i nadále posilovat sociální dialog, mimo jiné prostřednictvím budování kapacit sociálních partnerů.

Střednědobé priority

- pokračovat v účinném provádění strategie zaměstnanosti na období 2017 až 2020;
- provádět právo EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovního práva a pracovních podmínek, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení, a zejména:
 - = posilovat správní a donucovací kapacity v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pracovního práva, zejména kapacity inspektorátu práce a příslušných soudních orgánů;
 - = budovat kapacity sociálních partnerů (např. školení o právních předpisech a normách EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a o pracovním právu);
- rozvíjet strategický přístup v oblasti zaměstnanosti s cílem vytvářet větší počet kvalitnějších pracovních míst za důstojných pracovních podmínek, zajistit na trhu práce lepší soulad mezi dovednostmi a pracovními místy a prosazovat aktivní podporu a účinné služby zaměstnanosti a podporovat inkluzivní trh práce; provádět národní programy v oblasti důstojné práce, na nichž se dohodly MOP a Moldavská republika;
- posílit kapacitu správy zodpovědné za rozvoj a provádění politiky zaměstnanosti a sociální politiky, zejména služeb zaměstnanosti a sociálních služeb.

Ochrana spotřebitele

Za účelem přípravy provádění práva EU a mezinárodních nástrojů uvedených v příslušné příloze dohody o přidružení budou strany spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- revidovat veškeré *acquis* v oblasti ochrany spotřebitele, které Moldavská republika dosud přijala, na základě nedávno přijatého *acquis* EU v této oblasti (jak je uvedeno v příloze IV dohody o přidružení);
- provádět víceletý plán institucionálního rozvoje agentury na ochranu spotřebitele;
- provádět víceletý plán institucionálního rozvoje národní agentury pro bezpečnost potravin.

Střednědobé priority

- zřídit a aktivovat vnitrostátní systém umožňující účinnou komunikaci mezi vnitrostátními zúčastněnými stranami o nebezpečných nepotravinářských spotřebních výrobcích a stahování těchto výrobků z oběhu;
- zřídit a aktivovat system výměny informací o nebezpečných potravinářských spotřebních výrobcích založený na unijním modelu systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva;
- integrovat různé kontroly bezpečnosti potravin (stanoviště hraniční kontroly, orgány pro zdraví rostlin a zvířat a národní středisko pro zkoušky a certifikaci plodin a půdy) do jediného integrovaného informačního systému řízení;
- dále rozvinout a posílit kontrolní postupy analýzy řízení založené na riziku pro potravinářské i nepotravinářské výrobky;
- pravidelně hodnotit víceletý plán institucionálního rozvoje agentury na ochranu spotřebitele a v případě potřeby jej revidovat;
- pravidelně hodnotit víceletý plán institucionálního rozvoje agentury ANSA a v případě potřeby jej revidovat;
- dále sladovat sanitární a fytosanitární právní a normativní rámce Moldavské republiky s *acquis* EU;
- posilovat správní kapacitu orgánů odpovědných za prosazování ochrany spotřebitelů v Moldavské republice, zejména školením vládních úředníků a dalších osob zastupujících zájmy spotřebitelů o provádění právních předpisů EU a jejich následném uplatňování a prosazování.

Statistika

Strany budou spolupracovat za účelem většího sladění právních předpisů Moldavské republiky s právem EU v oblasti statistiky. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- schválit zákon o oficiálních statistikách vypracovaný na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ⁽¹⁾ o statistice Společenství a na základě obecného práva o oficiálních statistikách pro země východní Evropy, Kavkazu a Střední Asie;
- schválit klasifikaci NUTS podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ⁽²⁾ s dalšími změnami a úpravami.
- Zveřejnit konečné výsledky sčítání lidu, domů a bytů z roku 2014 a zlepšit statistiku obyvatelstva pomocí většího využívání administrativních zdrojů údajů;
- vypracovat odhady regionálních účtů na základě metodiky SNA 1993 / ESA 1995;
- zajistit profesní a institucionální nezávislost národního statistického úřadu Moldavské republiky při provádění chystané reformy veřejné správy zachováním jeho stávajícího statusu a pozice ve veřejné správě.

Střednědobé priority

- zajistit, aby „harmonizovaný index spotřebitelských cen“ (HICP) byl vypočítáván v souladu s normami EU;
- provést metodiku SNA 2008 / ESA 2010 a rekalkulaci časových řad u hlavních makroekonomických ukazatelů v souladu se schválenou metodikou;
- provést systém řízení kvality v oficiálních statistikách na základě evropských norem.

Daně

Strany posílí spolupráci zaměřenou na zlepšení a rozvoj daňového systému a daňové správy Moldavské republiky na základě unijních a mezinárodních standardů. To bude zahrnovat přípravu na postupné sblížení právních předpisů Moldavské republiky s právem EU a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze dohody o přidružení, a zejména činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- podle ustanovení přílohy VI dohody o přidružení harmonizovat daňový zákoník Moldavské republiky, pokud jde o DPH a spotřební daně, s příslušnými směrnicemi EU;
- nadále rozvíjet spolupráci s OECD a daňovými správami členských států EU prostřednictvím výměny nových zkušeností a trendů v oblasti daní.

Střednědobé priority

- zlepšit a zjednodušit daňové předpisy;
- přijmout opatření za účelem zajištění spravedlivého a účinného ukládání a výběru přímých daní;

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009 o evropské statistice a zrušení nařízení (ES, Euratom) č. 1101/2008 o předávání údajů, na které se vztahuje statistická důvěrnost, Statistickému úřadu Evropských společenství, nařízení Rady (ES) č. 322/97 o statistice Společenství a rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom, kterým se zřizuje Výbor pro statistické programy Evropských společenství (Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 164).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) (Úř. věst. L 154, 21.6.2003, s. 1).

- v souladu s přílohou VI dohody o přidružení přiblížit právní předpisy Moldavské republiky týkající se DPH a osvobození od spotřební daně právním předpisům EU;
- zlepšit mezinárodní daňovou spolupráci s cílem posílit řádnou správu v oblasti daní, tj. uplatňováním zásad transparentnosti, výměny informací a spravedlivé daňové soutěže;
- zvýšit kapacitu daňové správy posílením řízení změn, provádět institucionální a operační reformu, přispívat k procesu evropské integrace a modernizovat informační technologie;
- zlepšit kapacitu správce daně, aby se zabránilo hromadění nedoplatků, aby byl zajištěn účinný výběr daní a posílen boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem;
- přijmout opatření zaměřená na harmonizaci politik v zájmu boje proti podvodům a pašování výrobků podléhajících spotřební dani.

Finanční služby

Strany budou spolupracovat při přípravě Moldavské republiky na modernizaci jejího rámce finanční regulace a dohledu s cílem přizpůsobit se mezinárodně dohodnutým regulačním normám v oblasti finančních služeb za použití právních předpisů EU a mezinárodních nástrojů uvedených v příslušných přílohách dohody o přidružení, včetně hlavy IV (Hospodářská a jiná odvětvová spolupráce) této dohody coby referenčních podkladů k vytvoření souboru pravidel vhodných pro Moldavskou republiku. Tato spolupráce obsahuje níže uvedená opatření a přispěje k plnění těchto cílů:

Krátkodobé priority

- přijmout opatření s cílem zajistit transparentnost akcionářů a zaručit finanční stabilitu pojištěného trhu;
- důkladně, transparentně a nestranně vyšetřit všechny případy podvodů, které v roce 2014 poškodily bankovní systém Moldavské republiky, s cílem získat zpět zpronevěřené finanční prostředky a postavit odpovědné osoby před soud;
- dále zlepšit právní rámec poskytnutím nezbytných nástrojů a opatření (např. zvýšením odpovědnosti akcionářů, uvalením přísnějších sankcí) s cílem řešit faktory, které vedly k bankovnímu podvodu v roce 2014, a zabránit podobným podvodným transakcím na všech úrovních;
- postupně a v souladu s mezinárodně dohodnutými normami rozvíjet a přijmout rámec pojištění vkladů;
- přijmout zákon o organizacích poskytujících nebankovní úvěry vypracovaný národní komisí pro finanční trhy;
- navázat kontakty a vyměňovat si informace s orgány finančního dohledu EU. EU zejména poskytne orgánům Moldavské republiky potřebnou podporu při uzavírání dohod o výměně informací a spolupráci v oblasti finančních služeb s příslušnými orgány regulace a dohledu EU (např. Evropskou centrální bankou a orgány členských států EU);
- sdílet včasné, relevantní a přesné informace o aktuálním stavu platných právních předpisů v Moldavské republice;
- určit oblasti, v nichž je třeba zajistit odbornou přípravu, budování kapacit a know-how.

Střednědobé priority

- vytvořit nový rámec regulace a dohledu, který bude v souladu s mezinárodně dohodnutými regulačními normami, včetně nového přístupu a nástrojů pro dohled;
- zavést ucelený rámec pro zlepšení správy a řízení společností a řízení rizik v bankovním finančním sektoru;
- vypracovat rámec makrobezpečnostního dohledu;

- vybudovat kapacitu k provádění nových právních předpisů ve finančním sektoru;
- zlepšit správní kapacitu orgánů dohledu v souladu s mezinárodně dohodnutými standardy;
- vypracovat vnitrostátní právní předpisy pro prevenci a boj proti praní peněz a financování terorismu, zejména prostřednictvím provádění právních předpisů EU týkajících se těchto oblastí; posilování spolupráce s Finančním akčním výborem (FATF) a Radou Evropy, především s jejím Výborem expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (MONEYVAL), nebo s jakýmkoli jinými příslušnými orgány v členských státech EU; a podepsání memoranda o porozumění mezi finančními zpravodajskými orgány Moldavské republiky a členských států EU;
- rozvíjet spolupráci mezi orgány státní správy a organizacemi odpovědnými za dohled nad prováděním vnitrostátních právních předpisů týkajících se boje proti praní peněz a boje proti financování terorismu.

Politika v oblasti průmyslu a podnikání

Strany budou spolupracovat na zlepšování podnikatelského a regulačního prostředí v Moldavské republice, na stimulaci investic a podnikatelské činnosti všech typů společností, přičemž budou zvláštní pozornost věnovat malým a středním podnikům, včetně mikropodniků. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti, jejichž cílem je:

Krátkodobé priority

- Provádět strategii rozvoje odvětví malých a středních podniků na období 2012–2020 a odpovídající akční plán v souladu s novými právními předpisy o malých a středních podnicích, revidovaným plánem Moldavské republiky pro konkurenceschopnost a s národní strategií pro přilákání investic a podporu vývozu na období 2016–2020 a odpovídající akční plán;
- rozvíjet průmyslovou politiku zaměřenou na rozvoj infrastruktury a inovace;
- účinně provádět Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME), který zahrnuje iniciativy jako Enterprise Europe Network (EEN), Erasmus pro mladé podnikatele, projekty spolupráce mezi klastry atd., posilováním kapacity příslušných zúčastněných stran z různých institucí a soukromého sektoru v Moldavské republice;
- provádět iniciativy za účelem posílení inovačních kapacit v souladu s iniciativou EU4Innovation v rámci Východního partnerství s cílem pomoci k vytvoření politických opatření a pobídek v zájmu podpory inovativních podniků.

Střednědobé priority

- provádět plán pro Moldavskou republiku a doporučení vyplývající z posouzení v rámci iniciativy „Small Business Act“;
- propojit rozvoj malých a středních podniků s příležitostmi vytvořenými v souvislosti s prohloubenou a komplexní zónou volného obchodu, mimo jiné prostřednictvím obchodních (podpůrných) sítí (jako je Enterprise Europe Network) a klastrů, a finalizovat v této souvislosti rozvoj specializované klastrové politiky;
- posílit úlohu sdružení podniků a malých a středních podniků (včetně odvětvových sdružení) s cílem zlepšit dialog veřejného a soukromého sektoru;
- provádět v Moldavské republice koncepční, legislativní a operační rámec, který stimuluje rozvoj průmyslové výroby prostřednictvím modernizace a inovací jakožto zdroj pracovních míst, mimo jiné prostřednictvím klastrů, pokud je to z hospodářského hlediska relevantní. V tomto směru dále rozvíjet a provádět novou průmyslovou politiku.

Těžba a suroviny

Strany budou sdílet informace o těžbě a surovinách, aby lépe porozuměly vzájemnému strategickému směřování a politikám. Diskuse budou probíhat prostřednictvím příslušného podvýboru.

Cestovní ruch

Strany budou spolupracovat s cílem:

Střednědobé priority

- navázat kontakty za účelem posílení rozvoje konkurenceschopného a udržitelného odvětví cestovního ruchu a nastinit kroky potřebné k prohloubení spolupráce mezi subjekty Moldavské republiky a EU v oblasti cestovního ruchu;
- pokračovat ve výměně osvědčených postupů a sdílet znalosti, odbornou přípravu a vzdělávání v oblasti cestovního ruchu.

Zemědělství a rozvoj venkova

Za účelem spolupráce při sblížování politik a právních předpisů se společnou zemědělskou politikou EU a zejména za účelem dodržování časového harmonogramu závazků v konkrétních oblastech stanovených v příslušných přílohách dohody o přidružení se budou strany společně snažit:

Krátkodobé priority

- provést obecný zákon o zásadách pro poskytování subvence v zemědělství a při rozvoji venkova, a zlepšit tak provádění politik v této oblasti;
- rozvíjet kapacity ministerstva zemědělství a potravinářského odvětví v oblasti zemědělských statistik a ekonomické analýzy.

Střednědobé priority

- vypracovat a provádět politický, právní a institucionální rámec (včetně požadavků na bezpečnost potravin, politiky kvality, ekologického zemědělství a obchodních standardů) v oblasti zemědělství a rozvoje venkova;
- vypracovat, prosazovat a provádět odvětvové programy pro specifická zemědělská pododvětví;
- zlepšit konkurenceschopnost zemědělské produkce a diverzifikaci hospodářských činností ve venkovských oblastech;
- vypracovat aktuální a transparentní pozemkový katastr coby základ pro monitorování využívání půdy a podpořit pozemkovou reformu a konsolidaci zemědělských podniků s cílem zlepšit strukturální situaci zemědělsko-potravinářského odvětví a provádění politik rozvoje zemědělství a venkova;
- zlepšovat udržitelné využívání půdy v zemědělsko-potravinářském odvětví;
- zlepšovat udržitelné využívání vodních zdrojů v zemědělsko-potravinářském odvětví za použití nových technologií;
- rozvinout kapacity ústřední a místní správy v oblasti politiky rozvoje venkova;
- posilovat kapacitu platební agentury s cílem zaručit transparentnost, účinnost a předvídatelnost poskytovaných státních podpor;
- zmírnit zranitelnost odvětví zemědělství vůči klimatickým rizikům.

Informační společnost / Digitální ekonomika a společnost

Strany budou spolupracovat s cílem sladit digitální prostředí Moldavské republiky s jednotným digitálním trhem EU. Tak dojde v Moldavské republice k vytváření pracovních míst, růstu a inovací, které přinesou prospěch zejména mladým lidem, a to v podobě příležitostí ke vzdělávání a zaměstnání na místě i na dálku a k zakládání podniků s nízkým počátečním kapitálem. Strany budou zejména spolupracovat na podpoře Moldavské republiky při provádění *acquis* EU uvedeného v příslušných přílohách dohody o přidružení s cílem:

Krátkodobé priority

- posílit nezávislost a správní kapacitu vnitrostátního regulačního orgánu v oblasti elektronických komunikací s cílem zajistit jeho schopnost přijímat odpovídající regulační opatření a prosazovat svá rozhodnutí a veškeré platné předpisy, jakož i prosazovat spravedlivou hospodářskou soutěž na trzích;
- pokročit v Moldavské republice se zaváděním jednotného evropského čísla tísňového volání 112.

Střednědobé priority

- posílit digitální odvětví výměnou informací a zkušeností týkajících se provádění jednotného digitálního trhu; podpořit v Moldavské republice harmonizaci s právními předpisy, osvědčenými postupy a standardy EU, mimo jiné v oblasti: elektronického obchodování, ochrany údajů prostřednictvím odolnosti sítí, definice národní strategie kybernetické bezpečnosti, budování vnitrostátní kapacity týmu pro reakci na počítačové hrozby (CERT) a definice národního modelu pro zavedení širokopásmového připojení na venkově;
- zvýšit úroveň kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů v elektronické komunikaci s cílem zajistit dostupnost a integritu veřejných elektronických služeb a zvýšit důvěru občanů v tyto služby.

Věřejné zdraví

Strany budou spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- usnadnit aktivní účast Moldavské republiky na programu EU v oblasti zdraví na období 2014–2020.

Střednědobé priority

- prosazovat reformy ve zdravotnictví a podpořit Moldavskou republiku při přípravě na provádění *acquis* EU v oblasti zdraví, jak je uvedeno v přílohách dohody o přidružení, zejména pokud jde o právní předpisy v oblasti kontroly tabáku, kvality a bezpečnosti látek lidského původu (krev, tkáně, orgány a buňky) a zdravotních hrozeb, rovněž v souladu s mezinárodními závazky Moldavské republiky vyplývajícími z Rámcové úmluvy o kontrole tabáku a Mezinárodních zdravotnických předpisů;
- posílit připravenost, odbornou přípravu, epidemiologický dozor a kontrolu v oblasti infekčních onemocnění mimo jiné prostřednictvím: 1) účasti Moldavské republiky na středomořském programu pro výcvik v intervenční epidemiologii (MediPIET); 2) spolupráce s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí; 3) zajištění vlastní odpovědnosti Moldavské republiky za národní programy prevence a kontroly HIV, tuberkulózy a hepatitidy a udržitelnosti těchto programů; 4) posílení programů imunizace;
- zajistit přistoupení k Protokolu o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky a jeho následné provádění;
- posílit národní víceoborová opatření pro boj proti antimikrobiální rezistenci mimo jiné posílením dozoru, obezřetným užíváním antimikrobiálních látek a kontrolou infekcí ve zdravotnických zařízeních.

Územní plánování a stavebnictvíStřednědobé priority

- provádět zákon o územním plánování a stavebnictví na období 2017–2020 prostřednictvím vypracování a přijetí sekundárních právních předpisů (návrhy zákonů a vládní rozhodnutí) v souladu se „Strategií Moldavsko 2020“;
- přijmout opatření pro zajištění programů územního plánování na celostátní, regionální a okresní úrovni, jakož i rámcových plánů a obecních územních plánů s cílem podporovat integrovanou politiku regionálního rozvoje.

Regionální rozvoj

Strany budou spolupracovat v rámci politik regionálního rozvoje a dialogu EU–Moldavská republika o regionální politice, pokud jde o úsilí Moldavské republiky v těchto oblastech:

Krátkodobé priority

- dále posilovat účast Moldavské republiky na strategii EU pro Podunají, a těžit tak z výměny zkušeností a osvědčených postupů se zúčastněnými regiony z členských států EU;
- zlepšit institucionální uspořádání a vybudovat odpovídající kapacitu na vnitrostátní/regionální/místní úrovni s cílem účastnit se všech programů přeshraniční spolupráce;

- zahájit účast na programech přeshraniční spolupráce v rámci evropského nástroje sousedství na období 2014–2020 (společný operační program Rumunsko/Moldavská republika a společný operační program Černé moře) a na nadnárodním programu Dunaj; pokračovat v provádění programu území spolupráce Moldavská republika–Ukrajina v rámci Východního partnerství.

Střednědobé priority

- provádět strategii Moldavské republiky pro regionální rozvoj na období 2016–2020 v souladu s programem „Moldavsko 2020“ na celém jejím území s cílem podporovat rovnoměrnější růst země jako celku;
- coby součást cíle zakotveného ve strategii Moldavské republiky pro regionální rozvoj prosazovat zejména zajištění udržitelného hospodářského růstu v regionech, regionální hospodářskou specializaci a inovace, podnikavost a posílení konkurenceschopného potenciálu ekonomického rozvoje městských center a podporovat koncept inteligentní specializace při navrhování strategií pro výzkum a inovace;
- posilovat institucionální a operační kapacitu vnitrostátních, regionálních a místních orgánů v oblasti regionálního rozvoje, včetně práce na vývoji účinného systému víceúrovňové správy a jasného oddělení pravomocí;
- posílit zapojení zúčastněných subjektů na regionální a místní úrovni a konsolidovat partnerství mezi všemi stranami zapojenými do regionálního rozvoje;
- posílit účast Moldavské republiky na strategii EU pro Podunaj, a umožnit jí tak těžit z výměny zkušeností a osvědčených postupů se zúčastněnými regiony z členských států EU v řadě témat, včetně těch, na něž se vztahuje dohoda o přidružení.

Rybolov a námořní politika

Strany budou spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- posilovat integrovaný přístup k námořním záležitostem určením národního kontaktního místa a účastí na iniciativách EU týkajících celé přímořské oblasti s cílem identifikovat oblasti společného zájmu, pokud jde o spolupráci v regionu Černého moře a rozvoj projektů.

Střednědobé priority

- posilovat spolupráci a společné úsilí o udržitelný rybolov v Černém moři, a to jak v dvoustranném, tak i ve vícestranném rámci v souladu s Bukurešťským prohlášením všech pobřežních států z roku 2016 a na základě ekosystémového přístupu k řízení rybolovu;
- posílit administrativní, vědeckou a technickou spolupráci v zájmu lepšího monitorování a kontroly rybolovných činností a obchodu s produkty rybolovu a jejich sledovatelnosti s cílem účinně bojovat s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem (rybolov NNN).

2.7 Konektivita, energetická účinnost, opatření v oblasti klimatu, životní prostředí a civilní ochrana

Energetika

Strany budou spolupracovat na zlepšení energetické bezpečnosti pomocí větší diverzifikace, větší energetické účinnosti a využívání obnovitelné energie. Společným cílem je i nadále zřízení konkurenceschopného a transparentního trhu s energií v Moldavské republice a jeho plná integrace do trhu s energií EU.

Krátkodobé priority

- posílit nezávislost ANRE, včetně odpolitizování postupu pro jmenování a odvolávání ředitelů a nezávislého sestavování rozpočtu. Za tímto účelem přijme Moldavská republika transparentním a inkluzivním způsobem nový energetický zákon a provede všechna doporučení z přezkumu ANRE vypracovaného sekretariátem Energetického společenství;

- pokračovat v přijímání opatření vedoucích k integraci trhu s energií Moldavské republiky do trhu EU;
- provést nové právní předpisy („třetí energetický balíček“) o elektřině provedením nezbytných opatření předepsaných zmíněnými předpisy a přijetím potřebného sekundárního práva;
- Plně dodržovat závazky a dohody Moldavské republiky, včetně těch, které byly stanoveny v rámci cílů finančních programů MMF, jako je plná náhrada nákladů v důsledku předchozích odchylek od tarifů, v návaznosti na doporučení sekretariátu Energetického společenství;
- provést nové právní předpisy („třetí energetický balíček“) o zemním plynu;
- v souladu s doporučeními MMF nadále usilovat o odstranění nahromaděných dluhů v rámci odvětví energetiky;
- přijmout opatření k většímu otevření trhu se zemním plynem;
- dokončit právní oddělení a připravit se na plné oddělení podniku Moldovatransgas s ohledem na rozhodnutí Rady ministrů Energetického společenství o harmonogramu pro oddělení v odvětví plynu;
- provést plán pro zlepšení propojení energetických soustav plynu a elektřiny mezi Moldavskou republikou a Rumunskem. Rovné podmínky, pokud jde o obdobná základní pravidla týkající se přístupu na trh, tržní infrastruktury a otevření trhu, jakož i kompatibilní standardy v oblasti životního prostředí a bezpečnosti v budoucnu mezi EU a Moldavskou republikou usnadní významný obchod s elektřinou a plynem;
- dokončit restrukturalizaci podniku Termoelectrica;
- zlepšit a zaručit transparentnost nabídkových řízení a zakázek na dodávku elektřiny;
- na základě zákona o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů vypracovat režimy podpory, administrativní pravidla a další opatření potřebná pro podporu většího využívání obnovitelných zdrojů energie;
- vypracovat a provést akční plán ohledně strategických zásob ropy v souladu se závazkem v rámci Energetického společenství;
- sjednotit zákon o energetické účinnosti v budovách a zřídit vhodné a transparentní podpůrné mechanismy pro opatření v oblasti energetické účinnosti jak ve veřejných budovách, tak domácnostech;
- určit a provést opatření na zvýšení hospodářské soutěže na trhu s elektřinou a plynem a diverzifikace energetických zdrojů při současném zajištění nediskriminace zúčastněných subjektů;
- přijmout opatření pro dosažení souladu s nařízením(i) o bezpečnosti dodávek.

Střednědobé priority

- přijmout další opatření k omezování přenosových a distribučních ztrát v elektrických, plynárenských a teplotárenských sítích;
- přijmout a provádět akční plán s cílem zvýšit do roku 2020 podíl obnovitelných zdrojů energie na celkové hrubé spotřebě energie na 17 %;
- přijmout nový zákon o energetické účinnosti, který bude v souladu se směrnicí 2012/27/EU, a dále rozšiřovat uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na štítcích na nové výrobky;
- dále rozvíjet hospodářskou soutěž na trhu s elektřinou a plynem s cílem dosáhnout potřebného stupně likvidity, který by umožnil rozvoj organizovaných konkurenčních trhů;
- na základě pravidelného hodnocení tržních podmínek určit kroky a opatření, jež je třeba přijmout k postupnému přechodu na tržní (konkurenční) mechanismy tvorby cen;
- zlepšit metodiku stanovování sazeb s cílem zajistit v souladu s doporučeními MMF a Energetického společenství transparentnost a návratnost nákladů;
- provést plné oddělení podniků Moldovagas a Moldovatransgas a přijmout nové sazby pro vstup/výstup v odvětví zemního plynu;

- určit a přijmout opatření na posílení sociální podpory a ochrany zranitelných spotřebitelů;
- dokončit propojení energetických soustav s Rumunskem (a/nebo s Ukrajinou) a přijmout opatření k integraci regionálního trhu. Rovné podmínky, pokud jde o obdobná základní pravidla týkající se přístupu na trh, tržní infrastruktury a otevření trhu, jakož i kompatibilní normy v oblasti životního prostředí a bezpečnosti v budoucnu mezi EU a Moldavskou republikou usnadní významný obchod s elektřinou a plynem;
- zahájit on-line výměnu údajů o radiaci v životním prostředí usnadněním přístupu Moldavské republiky k Evropské platformě pro výměnu radiologických údajů (EURDEP);
- aktualizovat energetickou strategii 2030 v souladu s novým sblížováním právních předpisů a s výsledky v oblasti propojení energetických soustav.

Doprava

Strany budou spolupracovat na zajištění dalšího provádění právních předpisů EU uvedených v přílohách dohody o přidružení a na podpoře Moldavské republiky. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti s cílem:

Krátkodobé priority

- provést reformu a program restrukturalizace odvětví železniční dopravy;
- zintenzivnit úsilí o provádění právních předpisů EU v oblasti letectví s cílem plně využít výhod dohody o společném leteckém prostoru mezi EU a Moldavskou republikou;
- Vytvořit volnou a spravedlivou hospodářskou soutěž v odvětví letectví, zejména zahrnout do koncese na provozování letiště v Kišiněvě doložky o nediskriminačním přístupu k tomuto letišti a obnovit účinnou hospodářskou soutěž v odvětví pozemního odbavení.

Střednědobé priority

- provádět komplexní strategii dopravy a logistiky na období 2013–2022;
- zabezpečit silniční fond a současně zajistit stabilní financování pro provádění smluv o údržbě založených na výkonu;
- provést nezbytné reformy, aby Moldavská republika mohla být co nejdříve vyškrtuta z černé listiny Pařížského memoranda o porozumění;
- vybudovat infrastrukturu, zejména přípravou a prováděním dalších projektů pro rozvoj rozšířené hlavní sítě TEN-T, jak bylo dohodnuto na setkání ministrů u příležitosti dnů TEN-T v Rotterdamu v roce 2016;
- na základě pokroku Moldavské republiky při provádění příslušného *acquis* EU zváží členské státy EU možnost postupného otevírání trhu se silniční dopravou.

Životní prostředí

Za účelem přípravy provádění práva EU a mezinárodních norem budou strany spolupracovat zejména s cílem:

Krátkodobé priority

- zajistit pokračování správních reforem orgánů v oblasti životního prostředí a vybudování náležité správní kapacity pro provádění kapitoly o životním prostředí dohody o přidružení;
- pokročit ve sblížování s *acquis* v oblasti životního prostředí přijetím hlavního právního rámce v tomto odvětví, konkrétně zákonů o ochraně ovzduší, o chemických látkách a o průmyslových emisích (integrována prevence a omezování znečištění);
- provádět zákony o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí a o nakládání s odpady;
- vypracovat a přijmout prováděcí mechanismy pro používání posuzování vlivů na životní prostředí a strategického posuzování vlivů na životní prostředí s cílem zařadit životní prostředí coby průřezovou otázku do dalších klíčových oblastí politiky;

- vypracovat a přijmout národní strategie, programy a plány o ochraně ovzduší, nakládání s chemickými látkami a řízení vodních zdrojů.

Střednědobé priority

- přijmout potřebné prováděcí právní předpisy v různých environmentálních pododvětvích, zejména v oblasti kvality vody a řízení vodních zdrojů, nakládání s odpady, nakládání s chemickými látkami, ochrany přírody, kvality ovzduší a průmyslového znečištění s cílem splnit povinnosti uvedené v dohodě o přidružení;
- podpořit rozvoj zelené ekonomiky v Moldavské republice;
- zajistit další provádění strategie životního prostředí na období 2014–2023 a národních strategií o dodávkách vody a hygienizaci, nakládání s odpady a zachování biologické rozmanitosti;
- přezkoumat zákon o nakládání s odpady s cílem posoudit možnost posílení ustanovení týkajících se životního prostředí.

Oblast klimatu

Strany budou spolupracovat, aby posílily dialog a spolupráci v oblasti změny klimatu s cílem:

Krátkodobé priority

- dále rozpracovat plán provádění vnitrostátně stanoveného příspěvku.

Střednědobé priority

- začít s prováděním Pařížské dohody o změně klimatu;
- zajistit provádění strategie pro přizpůsobení se změně klimatu a jejího akčního plánu pro období do roku 2020;
- začít provádět strategii rozvoje nízkouhlíkového hospodářství pro období do roku 2030 s ohledem na zamýšlený vnitrostátně stanovený příspěvek Moldavské republiky;
- zlepšit interinstitucionální a meziodvětvovou koordinaci, jakož i začleňování otázky přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování do politik a plánů na všech úrovních;
- více sblížovat právní předpisy Moldavské republiky s platnými akty EU a mezinárodními nástroji, jak je stanoveno v dohodě o přidružení v souladu s přílohou XII uvedené dohody;
- posílit rámec Moldavské republiky pro transparentnost, pokud jde o opatření v oblasti klimatu, zejména prostřednictvím solidního vnitrostátního systému pro monitorování politik v oblasti klimatu, opatření a emisí skleníkových plynů a podávání zpráv o nich podle vzoru EU.

Civilní ochrana

Strany budou spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- vypracovat ujednání za účelem posílení dvoustranné spolupráce v oblasti civilní ochrany s cílem přiblížit Moldavskou republiku k mechanismu civilní ochrany Unie;
- prosazovat přijetí a provádění pokynů EU pro podporu hostitelských států;
- zahájit dialog o politických aspektech prevence katastrof a připravenosti a reakce na tyto katastrofy prostřednictvím výměny osvědčených postupů, organizování společných školení, cvičení, studijních návštěv a seminářů a shrnutí zkušeností získaných při skutečných pohotovostních operacích a cvičeních;

- i nadále rozvíjet preventivní činnosti, a to vzděláváním, školením a informováním široké veřejnosti, zejména mladých lidí, o hlavních rizicích.

Střednědobé priority

- zajistit účinnou komunikaci na 24hodinovém základě, včetně sdílení včasných varování a informací o rozsáhlých mimořádných situacích s dopadem na EU a Moldavskou republiku, jakož i na třetí země, v nichž je některá ze stran zapojena do reakce na katastrofu;
- především prostřednictvím mechanismu civilní ochrany Unie usnadnit podle potřeby vzájemnou pomoc v případě závažných mimořádných událostí, za předpokladu, že jsou k dispozici dostatečné zdroje;
- dosáhnout pokroku ve vývoji celostátního posuzování a mapování rizik katastrof a podpořit rozvoj elektronického atlasu regionálních rizik (ERRA) a zajistit jeho účinné využívání na vnitrostátní úrovni;
- zlepšit znalostní základnu, pokud jde o rizika katastrof a hospodářské ztráty, a to posílením spolupráce v oblasti dostupnosti a srovnatelnosti údajů;
- u velkých průmyslových havárií zahrnujících nebezpečné materiály zlepšit politiky v oblasti prevence v souladu s ustanoveními *acquis* EU a osvědčenými postupy;
- zlepšit spolupráci, která v Moldavské republice povede k odolnější civilní ochraně a systému řízení rizika katastrof na základě osvědčených postupů EU a užší spolupráce s mechanismem civilní ochrany EU.

2.8 Mobilita a mezilidské kontakty

Vzdělávání, odborná příprava a mládež

Strany budou spolupracovat na celkové modernizaci a reformě vzdělávání, které by mělo odpovídat potřebám mladých lidí a státu, mělo by být spravedlivé vůči žákům a studentům ze všech sociálních vrstev a geografických oblastí, efektivní, pokud jde o využívání zdrojů, a mělo by být důvěryhodné pro společnost díky dobré kvalitě lidských zdrojů a výstupů, systémům odborné přípravy a práce s mládeží v Moldavské republice. Tato spolupráce bude zahrnovat činnosti s cílem:

Krátkodobé priority

- dokončit přijetí všech podzákonných právních aktů s cílem umožnit plné uplatňování nového školského zákona na všech úrovních vzdělávání;
- zvýšit správní kapacitu ministerstva školství a podřízených subjektů;
- zřídit systém ukazatelů výstupů, které odráží relevantnost výstupů dosažených vzdělávacím systémem;
- zvýšit kvalitu počáteční odborné přípravy učitelů, kvalitu postupů pro přijímání zaměstnanců a atraktivitu pracovních míst v odvětví vzdělávání, mimo jiné i vyšší finanční odměny;
- prosazovat systémovou spolupráci mezi systémem vzdělávání a soukromým sektorem s cílem reagovat na potřeby trhu práce;
- pokračovat v reformě odborného vzdělávání a přípravy a odpovídajícím způsobem ji financovat, aby bylo dosaženo cílů rozvojové strategie a akčního plánu v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (2013–2020) a byly naplněny potřeby trhu práce;
- přijmout právní rámec pro odvětvové výbory;
- provádět společné činnosti a výměny, které dále podporují integraci Moldavské republiky do Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání v kontextu její účasti na boloňském procesu;
- podporovat akademickou spolupráci, budování kapacit a mobilitu studentů a pracovníků prostřednictvím programu Erasmus+ a mobilitu a odborné vzdělávání výzkumných pracovníků prostřednictvím akcí „Marie Curie-Sklódowska“;
- ve spolupráci s ministerstvem práce uvést plně do praxe hlavu VII školského zákona (Celoživotní učení);

- podporovat zapojení příslušných zúčastněných stran do všech forem celoživotního učení pro trvalý profesní rozvoj s cílem přiblížit jejich kapacity potřebám trhu práce;
- provést národní strategii rozvoje sektoru mládeže;
- zlepšovat výměny a spolupráci v oblasti neformálního vzdělávání mladých lidí a osob pracujících s mládeží jakožto prostředku na podporu mezikulturního dialogu a občanské společnosti, mimo jiné prostřednictvím programů EU v oblasti mládeže.

Střednědobé priority

- zajistit trvalou účast na testování PISA;
- pokračovat v reformách základního vzdělávání s cílem posílit kvalitu vzdělávání učitelů, modernizovat osnovy a pokročit k většímu využívání hodnocení výsledků;
- snížit míru předčasných odchodů ze vzdělávání;
- propojit vzdělávání s výzkumem a inovacemi a s ekonomickým a sociálním prostředím;
- usilovat o modernizaci veřejných vysokoškolských institucí, zejména s ohledem na racionalizaci jejich sítě, aby se tyto instituce staly atraktivnějšími a konkurenceschopnějšími, rovněž prostřednictvím větší transparentnosti při nábore řídicích pracovníků;
- provést externí hodnocení a akreditaci všech programů všech tří cyklů (bakalářského, magisterského i doktorandského) a všech vysokoškolských institucí;
- provést externí hodnocení a akreditaci poskytovatelů vzdělávání dospělých;
- posilovat celoživotní učení;
- uplatňovat a podporovat strategický přístup k odbornému vzdělávání a přípravě s cílem uvést systém odborného vzdělávání a přípravy v Moldavské republice do souladu s modernizací těchto struktur v EU, jak o to usiluje kodaňský proces a jeho nástroje;
- nadále posilovat systém odborného vzdělávání a přípravy plným prováděním akčního plánu v rámci strategie rozvoje odborného vzdělávání a přípravy (2013–2020).

Výzkum a inovace

Strany budou spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- přijmout nové změny právních předpisů v oblasti výzkumu na základě nedávného přezkumu systému Moldavské republiky v oblasti výzkumu, který byl proveden prostřednictvím nástroje na podporu politiky a v souladu s novým školským zákonem;
- vytvořit nové struktury, které budou mít koordinační úlohu v oblasti výzkumu a inovací na úrovni vládních institucí.

Střednědobé priority

- usnadnit integraci Moldavské republiky do Evropského výzkumného prostoru (EVP);
- posílit účast Moldavské republiky v programu Horizont 2020;
- pokročit při provádění strategie pro výzkum a vývoj do roku 2020, akčního plánu a strategie pro inovace na období 2013–2020, „Inovace pro konkurenceschopnost“, jakož i doporučení vzešlých ze vzájemného hodnocení nástroje na podporu politiky v rámci programu Horizont 2020;

- posilovat lidské, materiální a institucionální zdroje s cílem zlepšit výzkumné a inovační kapacity;
- integrovat politickou agendu v oblasti otevřené vědy.

Kultura, audiovizuální politika a sdělovací prostředky

Kultura

Strany budou spolupracovat s cílem:

Krátkodobé priority

- podporovat provádění Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005;
- podporovat účast kulturních a audiovizuálních subjektů z Moldavské republiky v programech EU, zejména programu Kreativní Evropa.

Střednědobé priority

- spolupracovat na rozvoji inkluzivní kulturní politiky v Moldavské republice a na zachování a podpoře kulturního a přírodního dědictví;
- posilovat kapacity pro rozvoj podnikání v kulturním a tvůrčím odvětví (včetně kulturního dědictví) a pro poskytování kulturních služeb.

Audiovizuální politika a sdělovací prostředky

Strany budou spolupracovat při přípravě provádění práva EU uvedeného v přílohách dohody o přidružení. Tato spolupráce bude zahrnovat podporu Moldavské republiky s cílem:

Krátkodobé priority

- posilovat kapacity a nezávislost regulačních orgánů/subjektů pro sdělovací prostředky a zejména úsilí o úplnou nezávislost Rady pro audiovizuální koordinaci;
- změnit právní předpisy s cílem zaručit, aby byla veřejná finanční pomoc sdělovacím prostředkům přidělována podle přísně objektivních kritérií, která by byla stejným způsobem použitelná na všechny veřejné sdělovací prostředky a vysílací organizace;
- spolu s Evropskou komisí prozkoumat možnosti účasti na vybraných programech EU a činnostech agentur EU zaměřených na země evropské politiky sousedství;
- vypracovat nový zákon o reklamě v souladu s novým zákonem o audiovizi, jenž má být přijat, a s evropskými normami s cílem dosáhnout v tomto odvětví účinné hospodářské soutěže.

Střednědobé priority

- řešit problematiku koncentrace vlastnictví sdělovacích prostředků podle osvědčených postupů EU;
- usilovat o přijetí právních předpisů upravujících audiovizi v souladu s evropskými standardy; vyměňovat si názory na audiovizuální politiku a platné mezinárodní standardy; spolupracovat v boji proti rasismu a xenofobii v audiovizuální oblasti a v oblasti sdělovacích prostředků.

Účast na práci agentur a na programech EU

Střednědobé priority

přezkoumat provádění protokolu o účasti v programech EU na základě aktuální účasti Moldavské republiky na konkrétních programech EU.

2.9 Veřejné informační činnosti a zviditelnění

Krátkodobé priority

- zajistit náležitě podloženou komunikaci o možnostech a důsledcích dohody o přidružení EU–Moldavská republika se zaměřením na prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu;

zajistit příslušné zviditelnění všech projektů a programů EU, jakož i zviditelnění jejich dopadu, prostřednictvím úzké spolupráce se sdělovacími prostředky, občanskou společností a podnikatelskou sférou na místní, regionální a celostátní úrovni.
